

Апостолмудын йовдлмуд

Нүр үг

Лукан бичсн Сэн Зэнгин цаарандкнь апостолмудын йовдлмуд болжана. Эн дегтрт Исусин түрүнк сурхульчнр Эрүн Сөкүснэ дуудварар Терүнэ туск Сэн Зэнг Ерусалимд, цуг Йудьяр болн Шамарьяд, хазрин көвө күртл тархасиг автор үзүлжөнө (1.8). Эннь евреймүд дунд христианск төр эклжэснэ туск тууж, дөкөд тер цуг делкэн иткл болсмн. Тиигж бичхлэрн, бичөч Римин монархин орн-нутгт христианмудас ээхмн биш гиж нег дөкж эврэннь умшачнран иткүлхэр седв. Христианск иткл евреймүдин шажна күцл болжахиг бас иткүлжөнө.

Апостолмудын йовдлмуд гидг дегтриг хурвн энгд хуваж болжана. Исусин туск Сэн Зэнг тархагджах хазр мел өсөд йовв, чонж үүдэгдв:

(1) Исусиг өөдлснэ хөөн Ерусалимд христианск төрмүд эклөд хөлөгдлн.

(2) Терүг Палестина талдан хазрмудар тархалн.

(3) Дунд хазрин тенгсэр Рим күртл цаарандан терүг тархалн.

Эн дегтрт Эрүн Сөкүснэ йовдлмуд хамгин чинртэ болж үзүлгдженэ. Тиим йовдлмуд Ерусалимд тэвдгч өдрт болдг нээрлэ сурхульчнрт чидл өгнө, чонжиг болн теднэ хардачнриг күцэх кергдн дахулад батлна гиж дегтрт бичэтэ.

Цөөлхврт орулгдсн түрүн христианмудын зэнгс, дегтрт бичэтэ учрсн йовдлмуд иткдг улсин жирлд болн чонжин бөөдлд эн зэнгсин күчинь үзүлжөнө.

Учр-утхин зура

Герч боллннд белдлн 1.1–26

Ерусалимд болсн герчлнн 2.1 – 8.3

Йудьяд болн Шамарьяд болсн герчлнн 8.4 – 12.25

Павелын церглнн 13.1 – 28.31

а) Миссионерск түрүнк йовлнн 13.1 – 14.28

б) Ерусалимин Хург 15.1–35

- в) Миссионерск хойрдгч йовлһн 15.36 – 18.22
- г) Миссионерск һурвдгч йовлһн 18.23 – 21.16
- д) Ерусалимин, Кесарьяна, Римин бэрэнд Павелыг бэрлһн 21.17 – 28.31

Үг өгснә тускар

1 Күндтә Төпил! Исусин цуг кесн болн сурһсн тоотынъ эклцәснъ авн ²теңгрт өөдлсн өдр күртл би чамд эврәннъ түрүн дегтртән бичлэв. Теңгрт өөдлх өдрин өмн Исус Эрүн Сәкүсәр шүүж авсн апостолмудт заквр өглә. ³Эврән зовлц үзснәннъ хөөн тер тедн тал кесг дәкж ирдг бәәж. Тиигәд Исус йосндан әмдрсән оln йовдлар дамжад лавлж. Дөчн хонгин эргцд Исус Бурхна орн-нутгин тускар ирәд келжәв. ⁴Нег дәкж тедниг цуглрхла, Исус теднд закв:
– Ерусалимас бичә һартн. Болв Мини Эцкин келсн Эрүн Сәкүс күләтн. Та Нанас энүнә тускар бас сонслат. ⁵Йохан тадниг уснд кирслв. Нег цөөкн хонгас тадн Эрүн Сәкүс авхит.

Теңгрүр өөдлһн

⁶Сурһульчнр хамдан цуглрад Исусас иигж сурв:
– О, Деед Эзн, Израилин ориг сулдхх болн шинәс босхх цаг ирсмн болвза чамд?
⁷Тернь келв:
– Төрүц тана керг уга. Тер цаг кезә учрхиг һанцхн Бурхн мини Эцк шиидх. ⁸Эрүн Сәкүсн тадн деер бууһад ирхлә, чидл-күч авхит. Тиигәд Ерусалимд, цуг Йудьяд, Шамарьяд болн нань цуг һазрар нанд герч болхит.
⁹Тиигж келлһнләнъ, хәләһә бәәтл Исус деегшән теңгрүр өөдлж үүлн заагт уга болж одв. ¹⁰Тедниг теңгрүр ширтж хәләжәхлә, генткн хажуднь цаһан хувцта хойр залу күн үзгдв.
¹¹– Һалилья һазрин залус, юуһинь теңгр тал хәләһәд зогсжанат? Тадниг хәләһә бәәтл теңгрүр авгдсн Исус тер кевтән өөдлснләнән әдл хәрү бууж ирх, – гиж тедн келв.

Матийин суңһһнә тускар

¹²Төрүнә хөөн олив модна уулас бууһад, тедн Ерусалим тал хәрж ирцхәв. Ерусалимас тер уул нег дууна шаху һазрт бәәнә. ¹³Ирн тедн герин деерк хорад цуглрв. Исусин сурһульчнрин

нерднэ эн: Пётр, Йохан, Яков, Андрей, Пилип, Томас, Бар-Толма, Матай, Алпана көвүн Яков, Зилот багин гешүн Шимон болн Йуда, Яковин ах. ¹⁴Цугтан санан-седклэрн негдэд оньдин мөргцхэв. Теднлэ хамдан нег цөөкн күүкд улс, Исусин эк Мирьям болн Исусин дүүнр ирдг болв. ¹⁵Нег дэжж тиигэрэн зун хөрн шаху улс ирж. Пётр тиигхд босад келж:

¹⁶– Манахс, Бурхна Бичгт Исусиг бэрж авсн улс дахулж ирсн Йудан тускар бичсн үгмүд күцх зөвтэ бөөсмн. Тер үгмүд Давидер дамжад Эрүн Сэкүсн келсмн. ¹⁷Йуда мана багин гешүн билэ, яһад гихлэ, тер бас маднла хамдан Бурхнд церглхэр сунһгдла. ¹⁸Му йовдл һарһад олсн мөнгөр тер һазр хулдж авч. Тиигэд унад, дор ормдан үкэд, геснэ буурал, дотркинь һазаран унж. ¹⁹Энүнэ тускар Ерусалимд бөөсн цуг эмтн сонсв. Тиигэд тер һазр теднэ төрскн келнэ янзар Хэклэ Демэ гиж нерэдгдв. Онданар болхла, «цуста һазр». ²⁰«Йудан бийиннь гернь кезэд чигн эжгэртхэ, нег чигн күн энд бичэ бээтхэ», «Түүнэ ормд талдан күн ортха» – гиж Псалмудын дегтрт бичэтэ. ²¹⁻²²Тер учрас иштэ Йоханыг уснд кирслсн өдрэс авн Исусиг маднас салһж авсн өдр күртл Исусла хамдан оньдин йовдг залусас негинь Йудан ормд шүүж авх кергтэ. Тер күн маднла эдл Исусин эмдрлһнд герч болх йоста.

²³Хойр күүнэ нер дуудв: Бар-Себа эс гиж Юст гидг нертэ Йосипиг болн Матийиг.

²⁴⁻²⁵– О, Деед Эзн! Та күн болһна седклинь меднэт. Ода Йудан сулдхсн ормд көдхинь болн апостолмудын тоод орхиг йилһж авсан заһад медүлтн! – гиж апостолмуд мөргв.

²⁶Кенинь йилһхэр жирв хайв. Жирв Матийд тусв. Тиигэд Матий арвн негн апостолмудын тоод арвн хойрдгч болж орв.

Эрүн Сэкүснэ бууж ирлһн

2 Тэвдгч өдр гидг нэр (Песахин хөөн тэвн өдр давхла, терүг Тэвдгч өдр гиж нерэднэ) ирхлэ, цугтан хамдан цуглрв. ²Генткн тенгрэс шүүрүн салькн көдлсмн мет шууган теднэ бөөсн гер дүүргв. ³Тер кемлэ герт бөөсн сурһульчнр ассн һалын бээдлтэ заль зааград тарсинь үзв. Күн болһн деер нежэдэр Тер буув. ⁴Эрүн Сэкүсэр дүүрэд, тедн цугтан Эрүн Сэкүснэ күчэр тал-талдан келэр келцхэв.

⁵Ерусалимд тер цагт зүсн-зүүл орн-нутгудас Бурхнд шүтдг Йудья улс ирв. ⁶⁻⁷Эн шууга сонсад, олн улс тенд цуглрв. Цугтан

hээхэд өврв. Яһад гихлэ, сурһульч болһн теднэ төрскн келэр келжэхиг сонсв.

⁸ – Эн күүнджэх улс цугтан Һалильяс биший? – гиж дегд икэр алң болад, нег-негнэсн сурлдв, – Бидн эврэннь төрскн келэр сурһульчнриг келжэхиг соңсжанавидн. Яһж тиигж күн болһнла эдлэр келжэхмб? ⁹ Мадн дунд Партьян, Мидин, Еламин, Месапотамьян, Йудьян болн Кападокьян, Понта болн Азийин һазрас, ¹⁰ Пругьяс, Пампульяс, Египетэс, Ливиин Күрэнэ хажуһас, Римин бөөрн улс, ¹¹ Критин улс болн арабмуд бидн цугтан мана төрскн келэр сурһульчнр Бурхна алдр кергүдин тускар келжэхиг соңсжанавидн. ¹² Эн юн гидг юмн болжахмб? – гиж цугтан нег-негнэсн өврэд, алмацад суржав.

¹³ – Сурһульчнр дегд икэр эмтэхн чаһр уусмн бээдлтэ, – гинэд зэрмснь наад бэрцхэв.

Пётрин келсн үг

¹⁴ Арвн негн апостолмудта хамдан йовсн Пётр зогсв.

– Йудьян залус болн Ерусалимд бээх цуг эмтн, ода мини келхэр бээхиг оньган өгч соңстн, – гинэд Пётр дууһан деегшэн өргэд келв. – ¹⁵ Эднтн, тана ухалжасар, согту биш. Шинкэн йисн час өрүлм. ¹⁶ Энтн ээлдэч Йолин келсн үгиг күцэжэнэ. «¹⁷ Сүүлин өдрмүдт Би Эврэннь Сэкүсэн цуг улст өгхв гиж Бурхн келжэнэ. Тадна көвүд болн күүкд ээлдх, баһчуд юм үздг болх, көгшдүд зүүд зүүдлцхэх. ¹⁸ Эврэннь зарцмудт, залус болну, күүкд улс болну, тер өдрмүдт Би Эврэннь Сэкүсэн өгхв. Тедн ээлдхл келх. ¹⁹ Тиигэд тенгр деер болн һазр дор Би темдгүд үзүлхв: цусн, һал болн утана үүлн. ²⁰ Деед Эзнэ алдр болн туурмжта өдр ирхин өмн өргнд нарн харһурх, сар цусн мет улах. ²¹ Зуг Деед Эзнэ нериг дуудсн улс авргдх». ²² Израилин улс, намаг сонстн! Тана нүднд болсн күчтэ кергүдэр, өвөрц болн онц темдгүдэр Назаретас ирсн Исусиг илгэсэн Бурхн лавлла. Тадн цуг энүг меднэт. ²³ Бурхна зураһар болн тааһад медлһэр Исус тадна һарт илгэгдлэ, терүг тадн буру номта улсин һарар кирст хаддад алвт. ²⁴ Болв Бурхн Терүг зовлңгас сулдхад эмдрүлв. Яһад гихлэ, үкл терүг цааранднь бэрэнд бэрж чадшго билэ. «²⁵ Деед Эзиг би кезэ чигн өмнэн үзж йовлав. Деед Эзн нанла хамдан. Эн учрар би үүмхшв. ²⁶ Терүнэс мини зүркн байрар асад, келсм

байрта болна. Би күн болвчн, Бурхнд иткэд амрхв. ²⁷Янад гихлэ, Та Мини сүмсиг үклин назрт үлдэшгот! Танд шүтдг зарциг шора кеж эгрэшгот. ²⁸Та нанд жирһлүр кетлсн хаалһ үзүлт. Танла би кезэ чигн байрта-бахмжта бөөхв», – гиж Давид Исусин тускар келлэ.

²⁹Ахнр! Өвк эцк Давид өнгрэд оршагдсинь би үнндэн лавлж чадхв. Терүнэ үкэр эндр өдр күртл манад бөөһө. ³⁰Давид аэлдэч бөөж. Тер Бурхна андһар меддг бөөж. Бурхн терүнэ үлдсн тохм-унгаснь негинь авад ширэд суулһж. ³¹Давид Бурхна иргч зураһин тускар медэд, Христосин эмдрлтин тускар келв. Исус үклин назрт үлдэгдсн уга. Терүнэ цогц-махмуд төрүц эгршго. ³²Тиигэд Исусиг Бурхн эмдрүлэд босхсиг бидн цугтан герчлж чадхвидн. ³³Бурхн Терүг барун талан өөдлүв. Исус Эцкэсн Бурхна өгхөр келсн Эрүн Сәкүс авв. Ода тана үзжэх болн сонсжах тоот Исусин асхрад иржэх белг болжана. ³⁴⁻³⁵Давид тенгрт өөдлсмн уга. Болв эврэн иигж келв: «Чини өшәтиг диилж көлдчнь эс хайтл, Мини барун тал сууж йов, – гиж Деед Эзн мини Деед Эзнд келсмн». ³⁶Израилин оln улс медэд авчктн: Тана кирст хадгдсн Исус Бурхна залсн Деед Эзн болн Бурхна илгәсн Аврач болжана.

³⁷Иим үг соңссн улс сана зовад бөөв. Пётрәс болн ондан апостолмудас сурна:

– Ахнр, ода бидн яахмб?

³⁸– Күн болһн килнцтә жирһлән үлдәтн. Исусин нернә төлә уснд бийән кирслх зөвтәт. Түүнә хөөн тадна килнц Бурхн төвж өгәд, Эрүн Сәкүс белглх. ³⁹Таднд, тана үрдүдт, нам холд йовснднь чигн, Бурхна дуудсн күн болһнд Терүнә белг күртх. ⁴⁰Тадн бийән килнцтә, азд-аля тохмта улст ирх зарһас саглтн! – гиж Пётр теднд келв.

⁴¹Тиигэд терүнә үгиг үнн седкләрн авсн улс уснд кирслгдв. Тер өдр Бурхнд сүзглсн баг улс тооһарн һурвн миһ шаху күрв.

Сүзгтә улсин жирһл

⁴²Цааранднь кезә чигн сүзгтә улс апостолмудар дамжад, Бурхна ном дасад, нег-негнлөһән харһлдад, мөргәд, хот-хооларн хувалцжав. ⁴³Апостолмуд күчәр кесг өвәрц болн онц темдгтә йовдлмуд күцәжәв. Тер учрар күн болһн эәв. ⁴⁴Бурхнд иткдг

улс цугтан хамдан, хам-хоша негэр бөөцхөв. ⁴⁵Тедн өв-көрнгөн болн эдл-ахуһан хулдад, күн болһнд учр-утхинь тоолж күртсэр хуваж өгчөцхөв. ⁴⁶Цугтан нег кевэр өдр болһн хол сүмд цуглр-жав. Тедн гер болһнд өдмг күргәһэд, байрта, амулң бөөдлд хот-хоолан эдлэд, ⁴⁷Бурхиг магтв. Олн эмтн цугтан Бурхнд иткдг улсиг күндлв. Деед Эзн өдр болһн авргдсн улсиг эн багла негдүлдг болв.

Пётр доһлң кү эдгәжәнә

3 ¹⁻²Нег дөкж үдин хөөн һурвн часла мөргүлин цагт Пётр Йохан хойр хол сүм тал йовж йовла. Өдр болһн хол сүмин ке үүднә хажуд нег доһлң кү авч ирэд суулһдг билә. Эн күн экин геснәс һарсн өдрәс авн доһлң бөөж. Тиигәд эн сүмд ирж йовсн улсас альхан делгәд һууль һуудг бөөж. ³⁻⁴Эн күн Пётр Йохан хойриг сүмүр орж йовсиг үзчкәд, бас альхан делгв. Пётр Йохан хойр доһлңгиг шинжлэд хэләв.

– Нан тал хэлә, – гиж Пётр келв.

⁵⁻⁶Тиигж келхләнә, эн күн ширтж хойр залус тал хэлән, «нег юм өгхмн болвза» гиж ухалв.

– Цаһан мөңгн алтн хойр нанд уга. Болв бәәснәсн чамд өгнәв. Назаретин Исус Христосин нернә төлә босад йов! – гиж Пётр келв.

⁷Тиигж келчкәд, Пётр көвүг барун һараснь татад босхв. Генткн терүнә көндрдго хойр өвдгднь болн тавгднь эмн орад, чидл урһв. ⁸Доһлң күн өсрәд босад йовдг болв. Пётр Йохан хойриг даһад тер сүмд орад, һәрәдн бөөж Бурхиг магтв. ⁹Терүг хойр көләрн ишкәд сүмд орад, Бурхиг бууляд магтсиг хажуднь бөөсн улс цугтан үзв. ¹⁰Өдр болһн альхан делгәд, сүмин үүднд суудг һуульһнчиг олн улс таньв. Энүнлә акад йовдл учрсиг олн үзәд, алң болад өврцхөв.

Бол сүмд Пётрин келсн үг

¹¹Эдгсн күн Пётр Йохан хойрин хажуһас саллго йовхиг үзчкәд, эмтн цугтан Соломонин гидг сүмин һазрт гүүж ирэд цуглрцхав. ¹²Олна үүмлдә үзжәх Пётр иигж келв:

– Олн эмтн! Иим йовдл учрснд яһад алң болнат?! Яһад тадн мадн тал хэләжәнәт? Эс гиж мана чидл-арһ аль сүзгл эн доһлң

кү босхад эдгэсн гиж санжанат? ¹³Абрахамин, Ицхакин, Яковин Бурхн, мана эцкнрин Бурхн, эврәннь Исус көвүнэ нер туурулв. Болв тадн Пилатын өмн Исусиг йосна улст бөрүлж өгэд Терүг гөрдвт. Тер бийнь Пилатд Исусиг сулдхх санан бөөж. ¹⁴Тер күн эрүн болн чик седклтэ билэ. Болв тадн Терүнэс хөөһвт. Тадн Пилатыг кү алдг андныг сулдхтн гифэд ээрлдэд бөөввт. ¹⁵Тадн йоста жирһл өгдг күүг алвт. Болв Бурхн Терүг үклэс тач эмдрүлсиг бидн цуһар герчнр болжанавидн. ¹⁶Исусин нернэ күчн эн күүнд чидл өгв. Исусин нернд итксн учрар эн күн эдгсиг үз-жөнөт. Тиигэд Исуст үнн седклөрн сүзглснэс иштэ тер гемэсн һарв. ¹⁷Ахнр! Тадн болн тана деер бөөсн ахлачнр Исусиг кенинь медлго алсн гиж би санжанав. ¹⁸Христос муулян эдлэд зовтха гисн зөнг Бурхн эврәннь аэлдэчнрэрн келүлв. Бурхн эн келсэн күцөв. ¹⁹Тегэд килнцтэ жирһлэн үлдөһэд тана килнцитн төвхин төлө Бурхн тал хэрү эргтн. Ухан-седкл батрх цаг учрх. ²⁰Бурхн таднд шүүж авсн Исус Христосиг илгэх. ²¹Делкән бөөдл шинэс эс тогтл Исус теңгрт бөөх. Түүнэ тускар Бурхн эврәннь аэлдэчнрэр дамжад кесгэс нааран келүллэ. «²²Тадн дундас нанла эдл аэлдэч Деед Эзн тана Бурхн илгэхмн. Энүг ю келвчн, тадн соңстн. ²³Эн аэлдэчин келсиг эс сонссн күн эмнэсн шордх», – гиж Моше зөңглв. ²⁴Самулас эклэд, түүнэ хөөн чигн зөнг күргдг аэлдэчнр эн өдрмүдин тускар бас келжэлэ. ²⁵Бурхна аэлдэчнрэр дамжад өгсн үг таднд нерэдгдженэ. Абрахамла кесн бооцан бас тана төлө кегдлэ. «Чини хөөтк үйнрэр дамжад һазр деер бөөх эмтнд эдслхв», – гиж Бурхн Абрахамд келв. ²⁶Бурхн эврәннь Исус көвүһән эмдрүлхлөрн түрүн болж терүг танур илгэлэ. Тиигэд Бурхн таднд харшлх керг-үүлэс эргүлэд, таднд эдс өглэ.

Пётр Йохан хойр Деед хургин өмн

4 Пётр болн Йохан оln улст үг келжэхлөнһ һол сүмин гелң-гүд, харулын толһач болн цадукмуд өөрдж ирв. ²Кемр Исус үклэс эмдрхлэ, цааранднь үксн улс цугтан эмдрх гиж апостол-муд улст келжэлэ. Тер учрар һардачнр болн цадукмуд дегд икэр уурлцхав. ³Асхн болж йовх цагла Пётр Йохан хойриг тедн бэрж авад, өрүн күртл маначнрт бөрүлв. ⁴Тедниг соңсжасн улсин ик зунһ келсн үгинһ иткв. Тиигэд Исуст итксн улсин тонһ тавн миңһ шаху болж өсв. ⁵Маңһдуртнһ Ерусалимд Йудья улсин ахлачнрин,

медэтнрин болн ном цөөлхөчнрин хург цуглрв. ⁶Цуглрсн ул-син тоод: Ах гелц Хана болн Кээп, Йохан, Александр болн ах гелцгин яста улс орцхав. ⁷Пётр Йохан хойриг тал дундан зогсачкад:

– Тадн ямаран күчэр болн кенэ нерэр иим йовдл харжа-нат? – гиж теднэс сурлдв.

⁸Тиигхлэнь Эрүн Сөкүсэр күч авч Пётр теднд иигж келв:

– Улсин ахлачнр болн Израилин медэтнр! ⁹Кемр эндр өдр ач-тусан күргэд зовлнта күүнэ гемиг яһж эдгэснэ хэрүг магнас некжэхлэти, ¹⁰тадн болн Израилин оln улс цугтан медтн. Энтн Назаретин Исус Христосин нернэ күчн. Терүг тадн хадасар кирст хадсн бийнь Бурхн Терүг үклэс татж авад амдрулв. Ода тана өмн эрүл-менд, гем-зовлц уга зогсжасн күн – энтн Исусин күчэр зогсжах күн. ¹¹Исус – «тана, тосхачнрин холсн чолун. Тосхачнрин холсн чолун герин өнцгин хол чолун болв». ¹²Һанцхн Исус Христос күн болһниг аврна. Терүнэ нерэр дамжад күн болһн аврлтд күрнэ. Ондан нер Бурхн һазр деер бөөсн өмтнд өгсн уга.

¹³Пётр болн Йохана зөрг цугтаһинь алнтрулад бөөв. Эдн сур-һуль уга эгл улс бөөж. Эдниг Исусла хамдан йовсиг цугтан таньв. ¹⁴Гемэсн эдгэд хажуднь зогсжасн кү ахлачнр үзэд бурушаж өмнэснь үг келж чадсн уга. ¹⁵Апостолмудыг Деед хургин хорһас һарһад эрлтн гиһэд закчкад, тедн хоорндан күүндвр кецхэв.

¹⁶– Ода эн улсиг яахмб? Ерусалимд бөөх оln-эмтн тер хойрин өврмжтэ йовдл харһсна тускар меднэ. Энүнлэ бидн зөвшөрл уга бөөж чадшговидн, – гиж ахлачнр келцхэв, – ¹⁷Эднэ туск зэңг оln-эмтн дунд хөөннь бичэ тархатха гиһэд, Исусин нернэ тускар күүнд бичэ келтн гиж теднд закхмн.

¹⁸– Эндр өдрэс авн Исусин тускар келдг болвзат. Исусин эрүн чидлин тускар сурһдг болвзат, – гиһэд ахлачнр апостолмудыг дуудж авад закв.

¹⁹Пётр Йохан хойр иим хэрү өгв:

– Чик эс гиж буру йовдл харһжасиг Бурхна нүүрт ухалтн. Бидн тана келсиг аль Бурхна келсиг соңсх йостав? ²⁰Хойр нүдэрн үзсэн, хойр чикэрн соңссан келл уга бидн бөөж чадшговидн.

²¹Тедн засглх юм олж чадсмн уга. Учрнь оln эмтн. Юнгад гихлэ, тедн Бурхна йовдлыг цугтан туурулв. Тегэд тер хойриг ээлхэд сулдхад тэвчкв. ²²Өвөрц йовдлла харһсн күүнэ наснь дөч давад одсн бээж.

Сүзгтэ улсин мөргүл

²³Пётр Йохан хойриг сулдхсна хөөн тедн эврэ баг талан ирэд, ах гелнгүдин болн медэтнрин келсиг, цугинь келж өгв. ²⁴Теднэ келсиг соңсад авчкад, Христост иткдг улс нег дууһар зальврцхав:

– Деед Эзн! Цуг күмнэ Эзн! Та тенгр, назр, теңгс һурвиг болн цуг энүнэ дотр бээх тоотыг үүдэлэт! ²⁵Та Эрүн Сәкүсәр болн Эврәннь зарц мана эцк Давидәр дамжж иигж келлэт: «Яһад буру номта улс уурлулад, оln-эмтн му йорта уха зүү-жэхмб? ²⁶Деед Эзнэ болн Бурхна илгәсн Аврачин өмнәс босхар цуг назрин хаадуд болн нойдуд хамдан цуглрв». ²⁷Херод, Понтий Пилат хойр буру номта улсла болн Израилин оln-эмтнлэ негдж авад, Ерусалимд, Тана әрүн зарц, Танас илгәсн Аврач, Исусин өмнәс сөрлцхәр цуглрна. ²⁸Тедн Тана эврә күчәр болн зураһар заях тоотыг күцәхәр цуглрв. ²⁹Ода болхла Деед Эзн, әәмшгтә йовдл һарһжасиг үзәд, зарцдан Тана үг келхд зөрг өг. ³⁰Та болхла әрүн зарц Исусин нерәр эврәннь һаран сунһад әмтиг аюл-зовлнғас гетлгж, онц темдг, өвөрц һарһад йовнат.

³¹Мөргүл кеһәд чиләжәхләнә теднә бөөсн назр чичрәд, сүзглдг улс Эрүн Сәкүсәр дүүрв. Түүнә хөөн тедн Бурхна номиг зөргтәһәр оln улст тархав.

Сүзгтэ улсин негдлһн

³²Христост итксн ик зунь зүркәрн, седкләрн негн болад, чини-мини гиж келлго жирһв. Эдн бөөсән хоорндан хувалцхав. ³³Апостолмуд Исусиг әмдрж гисн зәңгиг цааранднь ик күчтәһәр герчлв. Теднд Бурхна цаһан седкл күртв. ³⁴Тедн дунд түрү-зүдү улс уга билә. Яһад гихлэ, гермүдән, әдл-ахуһан хулдад, мөңгән авч ирәд ³⁵апостолмудт өгдг билә. Кергтә улст тедн эврән түгәһәд өгдг бөөсмн.

³⁶Тегэд Кипр гидг арлас Левихнэ Йосипд апостолмуд Бар-Наба гидг бас нег нер өгч. Цөөлхж келхлэ «төвкнүллһнэ көвүн» бээж. ³⁷Йосип эврәннь бээсн һазран хулдад, мөнгинь авч ирэд апостолмудт өгв.

Хананий болн Сапр

5 Хананий залу Сапр гидг гергтөһөн эврәннь һазран хулдж. ²Тер гергтөһөн хоюрн негдэд, авсн мөнгөннэ нег хувинь бийдэн үлдэж. Наадкинь апостолмудт күргж өгч.

³— Хананий, эрлг яһад чини зүркнд: «Эрүн Сәкүснд худл кел» гисн сана орулад оркв? Чи һазриг хулдад авсн мөнгөнэс нуувч. ⁴Хулдхин өмн тер һазр чини билүс. Терүг хулдад авсн мөнгн бас чини. Юн учр деерэс худл келвч? Чи оln улст биш Бурхнд худл келвч, — гиж Пётр келв.

⁵Пётрин келсиг соңссн Хананий унад үкж одв. Энүг үзсн улс сүрдэд әәлдцхәв. ⁶Дәкәд баахн көвүд өөрдж ирэд, цогцинь ораһад һарһад оршав.

⁷Һурвн час давхла, гергнь ирнэ. Залутань юн болсинь тер межджәсмн уга бээж. ⁸Орж ирхләнэ Пётр терүнәс сурв:

— Тадн һазран иим үнәр хулдвт?

— Э, э, — гиж гергн хәрү өгв.

⁹— Залутаһан хоорндан үгцәд, Деед Эзнэ Сәкүснд худл яһад келвт? Сонсжанч, чини залуг оршасн улс орад аашна. Тедн чамаг бас һарһх, — гиж Пётр терүнд келв.

¹⁰Терүг соңссн Сапр унад үкв. Орж ирсн көвүд әмнь һарсн герг үзнэ. Тедн терүг өргәд залуһиннь хажуд оршав. ¹¹Теднә туск зәңг соңссн оln улс сүзгтни багинхн икәр әәж бәәцхәв.

Өвәрц болн онц темдг

¹²Оln улс дунд апостолмуд өвәрц болн онц темдгүд күцәв. Христост иткдг улс цугтан Соломонин гидг һол сүмин һазрт цуглрдг болв. ¹³Талдан улс тедниг күндлдг болв чигн теднүр өөрдж чадад бәәв. ¹⁴Деед Эзнд итксн улс улм-улм тооһарн өсәд йовв. ¹⁵Әмтн гемтә күүһән һазаран орта-дертәһинь һарһад, йовж йовсн Пётрин сүүдр чигн тустха гиж нәәлцхәв. ¹⁶Ерусалимин хажудк балһсдас әмтн олар ирцхәв. Тедн гемтә болн хар сәкүстә улсан авч ирэд, гем-зовлңгаснь, шалтг-шаваснь һарһж эдгәв.

Апостолмудын зовлц

¹⁷Ах гелн, энүнэ ханьмуд (тедн цадукмудын багин гешүд бэ-
эж) теднд үлү үзв. ¹⁸Тедн апостолмудыг бэрэд, улсин бэрэнд
орулна. ¹⁹Болв Бурхна элч сөөһөр бэрэнэ үүд секэд, апостолму-
дыг сулдхв.

²⁰– Йовтн эндэс. Нол сүмд күрэд оln улст шин жирһлин тус-
кар келж өгтн, – гиж тер келв.

²¹Апостолмуд Бурхна элчиг соңсад, өрүһөр нол сүмд ирэд,
олн эмтиг сурһна. Тер хоорнд ах гелн болн энүнэ ханьмуд тед-
нэ йовдлын тускар медэд уга бээж. Эдн эврэн Израилин медэт-
нриг цуглулад Деед хург келэд, апостолмудыг бэрэнэс авхулв.
²²Илгэсн улс тенд ирэд, апостолмуд бэрэнд угаһинь үзэд, хэрү
ирэд иигж зэнглв:

²³– Бэрэнэ үүдн батар хаалһата. Үүднд харул зогсжана. Болв
бидн бэрэнд орхла, дотрнь нег чигн күн уга бээж.

²⁴Иим зэнг соңссн харулын ахлач болн ах гелнүд «эн юн гидг
юмн болжахмб?» гийһэд өврв. ²⁵Дэкэд нег күн ирэд иигж келв:

– Тана бэрэнд орулсн улс нол сүмин һаза оln эмтиг сурһжана.

²⁶Тийгэд харулын ахлач цергүдтәһән йовад, апостолмудыг да-
хулж ирв. Дахулхларн чидләр биш эвәр авч. Эс тийгхлэ оln улс
тедниг чолуһар шивх гийһэд саглв. ²⁷Апостолмудыг Деед хургин
ах гелн тал сурһанд авч орулв.

²⁸– Бидн тадниг Исусин тускар бичэ сурһтн гийһэд чаһар
заклавидн. Тадн болхла Ерусалимиг эврәннь номарн дүүргэд,
Тер Күүнэ үклиг маднд даалһхар седжәнэт, – гиж ах гелн келв.

²⁹– Бидн оln эмт биш Бурх соңсх йоставидн, – гиж Пётр
болн апостолмуд хэрү өгцхэв. – ³⁰Модн деер тадна хадад алчксн
Исусиг мана өвкнрин Бурхн эмдрүлв. ³¹Израиль килнцтә жир-
һлән үлдәтхә гийһэд, килнцинь тәвж өгүлхәр Бурхн Исусиг ба-
рун талан суулһад, Нойн болн Аврачд Терүг өрглө. ³²Терүнә
герчнр бидн болн Эрүн Сәкүсн. Бурхн Бийән соңссн улст Эрүн
Сәкүсиг өгв.

³³Иигж келсиг соңссн Деед хургин гешүд ууртан бүтэд,
апостолмудыг алчкхар седв. ³⁴Тедн дунд оln эмтн күндлдг нег
парш бээж. Тернь закана багш Гамалиль гидг нертә бээж. Эн
ормасн босад апостолмудыг ахр болзгт һартха гиж һарарн докъя
өгч закв.

³⁵ – Израилин залус! Эн улсиг яахан сээнэр ухалтн. ³⁶ Одахн энд Түд гидг күн ирлэ. Тер бийэн алдрт тоолжала. Терүг дөрвн зу шаху улс дахлдв. Болв Түдиг алгдхла түүнэ дахачнр цугтан тарад гүүлдэд йовж одцхав. Тернь тиигэд төгсв. ³⁷ Терүнэ хөөн Һалильяс Йуда ирнэ. Эн оln эмтнэ то авчач цагт ирэд нег баг улс дээлдэнд босххар седв. Йуда бас алгдв. Энүнэ үлмэд йовсн улс бас тарлдна. ³⁸ Тиигэд эн учрт мини селвг эн: Эн улсан сулдхтн. Кемр теднэ зурань болн кежэхнь күүнэс эклжэхлэ, бас эвдрэд тарж одх. ³⁹ Кемр Бурхнас тернь күцэгджэхлэ, кен чигн күн эвдж чадшго. Зуг эврэн Бурхна өмнэс сөрхэс саглтн, – гиж Гамалиль келв.

⁴⁰ Деед хург Гамалилин келсиг иткв. Тедн апостолмудыг дуудж авад, малянар цокв. Дэкэд тедниг Исусин нерн деерэс бичэ күүндвр кетн гиж бас нег закад сулдхв. ⁴¹ Исусас көлтэ бийэн дажрулад цокулсндан байрлад, апостолмуд Деед хургас харад йовв. ⁴² Эврэн тедн өдр болһн һол сүмд, гермүдт болв чигн цугларад, Исус – Бурхна илгэсн Аврач гиһэд байрта зэнг тархаж оln эмтнд келжэв.

Долан нөкд заалһн

6 Сурһульчнр олар ирдг болад, грек келтэ евреймүд бөөрн евреймүдлэ зүткцхэв. Өдр болһн хот хувахла, теднэ белвсн күүкд улст күртхш гиж грек келтэ евреймүд келлджэв.

² – Бурхна номан үлдэчкэд, идх хотыннь арһан хээсн сэн йовдл биш. ³⁻⁴ Ахнр-дүүнр! Дундасн эврәннь медсн, цецн уха-та, Эрүн Сэкүстэ долан кү шүүж автн. Эн долан күн хот-хоолын туск көдлмшиг күцэх. Бидн болхла цаган үрэл уга мөргэд, ном умшхмн, гиһэд арвн хойр апостолмуд сурһульчнриг дуудж авад келв.

⁵ Апостолмудын селвгиг цуглрсн улс таасад: батар иткдг, Эрүн Сэкүстэ Степаныг, Пилипиг, Прохориг, Никәнриг, Тимониг, Пармениг болн Антиохас Николайиг (эн күн Йудья күн биш болвчн Деед Эзнд иткдг бээж) шүүж авна. ⁶ Тегэд тедниг апостолмудын өмн ирүлв. Апостолмуд харан тэвэд эднэ төлө зальврв. ⁷ Бурхна ном Ерусалимд тархагдад, сүзгтэ улсин тонь өдр ирвэс өсэд гелнүд чигн Исусин номиг иткдг болна.

Степаныг бэрлһн

⁸ Бурхн Степаныг эдслэд, терүнд ик чидл өгв. Степан оln улс дунд күчтэ өвэрц, онц темдг һарһдг болна. ⁹ Күрэнэ, Александрийин, Киликьян, Азийин һазрас «Сул күн» гидг хурлас улс Степана кәдлмшт харшлад зүткдг болна. ¹⁰ Эрүн Сәкүсн Степанд цецн уха өгсн учрас зүткдх арһ теднд уга болад бөөв. ¹¹ Арһан бархларн, тедн нег цөөкн залуст авлһ өгэд, иигж келтн гиж дасхна: «Мошег болн Бурхиг му келсинь бидн соңславидн». ¹² Иигж тедн закана багшнриг, медәтнриг, оln әмтиг үгдән орулв. Евреймүд Степанад ирәд, терүг бәрәд Деед хургт авч ирв. ¹³⁻¹⁴ Тедн худлч күүһәр герч келәд иигж келүлв:

– Эн күн Бурхна закаг болн әрүн ормиг муурулад келнә. Назаретин Исус һол сүмиг хамхлад, Мошен өгсн заңшалыг ондарулх гиж тер келсиг бидн соңславидн.

¹⁵ Цуглрсн улс цугтан Степаныг хәләһәд, Степана чирәнә Бурхна элчин нүрлә әдл бәәсиг үзцхәв.

Деед хургт Степана келсн үг

7 – Әднә келжәсн үнний? – гиж Степанас ах гелн сурв.
² – Ахнр-дүүнр болн эцкнр! Намаг соңстн! Мана өвк эцк Абрахам Месопотамьяд бәәсн цагтнь тиигхд, Харан балһсн тал һарчах кемд, Туурмжта Бурхн үзгдлә, – гиж Степан келв. –
³ «Эврәннь орн-нутган болн эврәннь оln-улсан үлдәһәд, мини заасн орн-нутг тал йов», – гиж Бурхн Абрахамд келж. ⁴ Абрахам Халдейин һазрас һарад, Харанд ирж бәэрлв. Хөөннь эцкнь өңгрхлә, Бурхн Абрахамиг тана бәәсн һазрур авч ирв. ⁵ Энүнд Абрахамд нег чигн ишкм һазр өгсмн уга. Болв Абрахамд эн һазриг өгх болла. Эн һазр Абрахам болн түүнә хөөтк үйнрнь эзлх гиж Бурхн үгән өгсмн. Тер цагт Абрахам үрн уга бәәж. ⁶ «Чини хөөтк үйнр күүнә орн-нутгт дөрвн зун жилдән мухла болад, күүнд дажргдад бәәх», – гиж Бурхн Абрахамд келв, – ⁷ «Би болхла чини тохмин үлдлиг дажрдг улсиг засглнав. Дәкәд тедн тер орн-нутгас һарч ирәд, эн орнд Нанд мөргх». ⁸ Дарунь Бурхн Абрахамла бооца кев. Түүнә темдгнь керчлһн болв. Тегәд Ицхакин эцк Абрахам болв. Һарснаннь нәәмдгч өдртнь Абрахам терүнд керчлһнә керг күцәв. Хөөннь Ицхак Яковин эцк болв. Яков арвн хойр өвк эцкнрин эцк болв. ⁹ Өвк эцкнр Йосипд үлү

нүд үзэд, мухлала эдл терүг Египетд хулдна. Болв Бурхн терүнлэ хамдан бөөв. ¹⁰Йосипин үзсн цуг түрү-зүдүднэ дөнгөн күргнэ. Терүнд Бурхн ик цецн уха, Египетин хаанд таасгдх зан белгив. Хаана күчэр Йосип Египетин болн хаана бөөшнгин хардачд залгдна. ¹¹Цуг Египетд болн Кенаанд эмтн харһнна. Мана өвкнр йир ик түрү-зүдү үзлэ. ¹²Египетд өдмг бөөнэ гисиг соңсад, Яков түрүлэд тийгэрэн эврәннэ көвүдэн илгэнэ. ¹³Хойрдад тедниг ирхләнэ Йосип ахнртан бийиннэ тускар келнэ. Тегэд Египетин хан Йосипин төрл-садна тускар медв. ¹⁴Тер кемд Йосипин төрл-садн тооһарн далн тавн күн болв. Тийгэд Йосип эврәннэ эцк Яковиг болн өрк-бүлэн кевтнэ авч иртхэ гиж Египетин хан йовулна. ¹⁵Яков Египетд одад, тенд мана өвкнрлэ насан барв. ¹⁶Шехемд бөөсн Хаморин көвүдэс цаһан мөнгөр хулдж авсн һазрт Абрахам өвкнриннэ цогциг авч ирэд оршана. ¹⁷Абрахамд өгсн Бурхна андһарин өдр өөрдх дутм мана улсин тонь Египетд улм өсв. ¹⁸Талдан хан ирнэ. Тер күн Йосипин тускар мел юм меджәсмн уга. ¹⁹Эн аврлт уга күн бөөж. Мана улсиг мекләд, мана өвкнриг дажрдг бөөж. Шинцән һарсн бичкдүдиг үктхэ гиһэд гертәснэ холжулад үлдэдг бөөж. ²⁰Тер цагт Моше һарч. Эн йир сөөхн, өкәр көвүн бөөж. Һурвн сардан экиннэ көк көкәд боожна. ²¹Дәкәд көвүг закврар тийгәд үлдәхлэ, хаана күүкн терүг авад, көвү кеһэд өскнэ. ²²Моше тер цага Египетин ном дасад, келх үгдән хурц, кех көдлмштән чаһ-чирг болж өснэ. ²³Дөчтә болхларн тер Израильд бөөсн ахнран үзхәр шииднэ. ²⁴Нег дөкж Египет күн Израилин күүнлэ ноолджасинэ үзэд, хоорнднэ орад, Египетин күүг цокад алчкна. Тийгәд тер израилин күүнэ өшәһинэ авна. ²⁵Бурхна заясар тедниг сулдхад, нег цусн-махн улс медх гиж санжала, болв тедн медсмн уга. ²⁶Маһдуртнэ Израилин хойр күн хоорндан ноолджахань, Моше өөрдж ирэд тедниг эвцүлхәр келнэ: «Ахнр-дү-үнр, тадн яһад нег-негән цокжанат?» ²⁷«Маднд кен чамар дее-рәс ахлач болн зарһч тәвлә?» – гиж ноолджасна негнэ Мошег хооран түлкәд келнэ. – ²⁸«Эс гиж өцклдүр Египетин кү алсна эдләр намаг алхар седжәнч?» ²⁹Иим үг соңссн Моше һарч зулад, Мидьян гидг һазрт ирэд тогнад, хойр үртә болна. ³⁰Дөчн жил давсна хөөн Синай гидг уулын өөр шагшг модна шатжасн зальднэ Бурхна Элч генткн үзгднэ. ³¹Моше иим жигтә юм үзэд, сөөнәр шинжлж хәлэхәр өөрдхләрн Деед Эзнә ду соңсна. ³²«Би чини эцкнрин Бурхн, Абрахамин Бурхн, Ицхакин Бурхн,

Яковин Бурхнв», – гиж келхлэ, Мошен кинь давхцад, бийнь чичрэд, хэлэж чадлго бөөв. ³³«Көлдэн өмссн юман тээл. Чини зогсжасн назр эрүн назр», – гihэд терүнд Деед Эзн келнэ.

³⁴– «Египетд Мини оln улсиг дажржасиг Би үзжэнэв. Тедниг зовжахинь соңсжанав. Тиигэд тедниг сулдххар ирүв. Би чамаг хэрү Египет тал илгэжэнэв. Ода йов». ³⁵«Кен чамаг ахлач, зарhч тэвлэ?» – гihэд Израилин оln улс Мошеhэс сурна. «Би чамаг зарhч болн аврач тэвнэв», гиж Бурхн шатжасн бура дотр үзгдсн элчэр дамжад келэд, холгдсн Мошег Египет тал йовулна. ³⁶Моше оln эмтиг Египетэс дахулж харhна. Тер Египетд Улан теңгст болн дөкэд дөчн жилдэн көдэд өвэрц, онц темдг харhна. ³⁷«Намаг илгэснлэ эдлэр Бурхн таднд ээлдөч илгэх. Тер Күн тадна улсас төрх», – гиж тер Израилин улст келснь Моше бэ-эж. ³⁸Моше Израилин улсла хамдан көдэд бөөв. Энтн Синайин уулын ора деер Бурхна элчлэ харhад, Бурхна келсн эмд үгиг маднд күргэд соңсулхар ирж. ³⁹Мана эцкнр Мошег соңслго хаяд, хэрү Египтур йовхар седв. ⁴⁰«Маднд нег цөөкн бурх кеж өг. Тедниг бидн өмнэн бэрж йовनावидн. Египетэс мадниг харhсн Мошелэ юн болсинь бидн медхшвидн», – гиж эмтн Ахаронд келв. ⁴¹Тиигэд тер өдрмүдт бүрү дүрстэ шүтэ кеhэд терүндэн бэрц бэрнэ. Эврэннь кесндэн нэр кеhэд, байрлв. ⁴²Теңгрин оддт мөргтхэ гihэд, Бурхн эргэд тедниг үлдэнэ. Ээлдөчин номд иигж бичэтэ: «Израилин улс, тадн дөчн жилдэн көдэд бөөhэд мал алад бэрц бэрхлөрн Мини төлө күцэсн угат. ⁴³Тадн Молкин өргэ-гер болн Рейпан гидг тана бурхна одна дүрс авч йоввт. Эн кегдлмүдт мөргтхэ гihэд тадн кеввт. Тиигэд Би тадниг Вавилонас давулад нүүлhнэв». ⁴⁴Мана өвкнрт көдэд герчллhнэ өргэ-гер бээж. Терүг Моше Бурхна закаhар эврэннь нүдэр үзснлэ эдлэр босхулж. ⁴⁵Мана өвкнр тер өргэ-гериг авад, Навина Исусин хардвртаhар булаж авсн назрун ирнэ. Энүнд урднь бөөрлж бөөсн оln улсиг Бурхн көөhэд йовулчкж. Тер өргэ-гер Давидин цаг күртл теңд бээж. ⁴⁶Бурхн Давидт дурга бээж. Тиигэд Давид Яковин Бурхнд гер бэрж өгхэр зөвшөл сурна. ⁴⁷Болв Терүнд Соломон гер бэрж өгнэ. ⁴⁸Күүнэ бэрсн герт Бурхн бэ-эдго. «⁴⁹Теңгр Мини ширэ, назр Мини көлин девсн. Тадн Нанд ямаран гер тосхж чадхвт? – гиж Деед Эзн келнэ. – Нанд амрх орм альд бээхмб? ⁵⁰Эн бөөсн тоот цугтан Мини харар эс үүдэгдлү?» ⁵¹Тадн зүткэ, соңсхвр уга зүрктэ, хату чиктэ улс бээжит. Эврэннь өвкнртэhэн эдл Эрүн Сөкүсиг соңсжахмн угат!

⁵²Тана өвкнрин эс көөсн аэлдэч кезэ бээсмб? Чик седклтэ күн бууж ирхинь зэнглтхэ гнхэд илгэсн улсиг тедн алчкв. Тадн болхла ода терүг бэрүлж өгэд эмнь таслсн улс болвт. ⁵³Таднд Бурхна элчэр дамжулж илгэсн зака авад, терүг күцэсн угат.

Степаныг чолуһар шивнэ

⁵⁴Степана иигж келсиг соңссн улсин цуснь буслад, тедн ууртан бүтэд, араһан зуулдад бээцхэв. ⁵⁵Степан болхла Эрүн Сэкүсэр дүүрэд, Бурхна туурмжиг болн Бурхна барун талнь Исусиг зогсжахинь теңгрт үзв.

⁵⁶– Хэлэтн! Теңгр секгдэд Бурхна барун бийд Күмни Көвүн бөөхиг би үзжэнэв, – гиж Степан келв.

⁵⁷Тиигхлэнь тедн чикэн бөглэд хээкрдэд Степанур дэврв. ⁵⁸Степаныг балһсна захд чирж авч одад чолуһар шивлдцхэв. Эн йовдлыг үзсн улс герч болад, Шаул гидг баахн көвүнэ хажуд хувцан тээлж оркв.

⁵⁹– Деед Эзн Исус! Намаг бий талан авхнчн, – гиж Степан тедниг чолуһар шивжэх кемлэнь Деед Эзнд зальврв. – ⁶⁰О, Деед Эзн! Эн буру йовдл һарһснднь теднэ килнцинь тэвтн, – гиж Степан өвдглэд киисэд чаһар келнэ. Иигэд келһнлэнь тер ормдан терүнэ эмнь һарв.

Шаул Христост иткдг улсиг көөнэ

8 Степаныг алсиг Шаул чик гиж тоолна. Тер өдрмүдт Ерусалимин иткдг улсиг икэр шаһад көөнэ. Апостолмудас талдан иткдг улс Йудья, Шамарья һазрар йовад тарлдна. ²Бурхнд шүтдг улс Степаныг оршаһад икэр уульцхав. ³Шаул чонжиг уга кехэр иткдг улсла ноолдаһан эклнэ. Христост иткдг улсин гермүд эргэд, тер залус күүкд улсиг гертнь бэрэд түүрмд суулһна.

Шамарьяд Пилип цээлһвр кенэ

⁴Ерусалимас көөгдэд тарлдсн иткдг улс йовсн һазртан Бурхна номиг олнд күргэд тархав. ⁵Пилип бас Шамарья һазрин балһснд ирэд, Христосин тускар цээлһврин көдлмш кев. ⁶Олн эмтн седклэн өгэд, Пилипин келсиг соңсцхав. Терүнэ кесн онц темдгиг тедн үзв. ⁷Кесг күүнэс хар сэкүсн чаһар хээкрэд һарв. Кесг мөч тэкрсн, доһлң улс гемэсн эдгв. ⁸Энүг үзэд балһсна улс байрлцхав.

⁹Эн балһснд Шимон гидг бөөтө күн бас бээж. Шамарьян бөөрн улсиг эврәннь эрдмэрн өврүлж, бийән алдрт тоолдг билә. ¹⁰Эн күүнд «Ик Күчн» гидг бурхна хүвлһән күрч гийһэд элгнь чигн, зээснгнь чигн терүг өврдг бээж. ¹¹Терүг сонсдг учрнь юундв гихлэ зөвәр цагтан оln-эмтиг илвэрн авлжаж. ¹²Эн балһсна улс Бурхна орн-нутгин тускар болн Исус Христосин нериг Пилип келснд иткхлэрн залус, күүкд улс үлдлго уснд кирслгдв. ¹³Шимон Христост бас иткәд, уснд кирслгдснә дару Пилипин хажуд бээв. Тер Пилипин кесн онц темдгүд болн күчтә йовдлмуд үзәд өврв.

¹⁴Ерусалимд бээсн апостолмуд, Шамарьян улс Бурхна ном авсинь сонсад, Пётр Йохан хойриг теднүр илгәнә. ¹⁵Пётр Йохан хойр ирәд, шинәс Бурхнд итксн күүнд Эрүн Сәкүс өгдгәр зальврна. ¹⁶Яһад гихлә, Исусин нернә төлә уснд кирслгдв чигн Эрүн Сәкүсн тедн деер бууһад уга бээж. ¹⁷Тегәд Пётр Йохан хойр иткдг улсин толһа деернь һаран тәвнә. Теднь Эрүн Сәкүс авв.

¹⁸Апостолмудын һаран тәвлһәр Эрүн Сәкүсн өгдсиг Шимон үзәд, Пётр Йохан хойрт мөңг өгхәр седнә.

¹⁹— Кеpr мини тәвсн һарас күн болһн Эрүн Сәкүсәр бас дүүрхлә, нанд бас тиим күч өгтн, — гиж тер сурна.

²⁰— Бурхна билгиг мөңгәр хулдж авхар седсн чи мөңгтәһән хамдан үкх бол, — гиж Пётр терүнд келнә, — ²¹Энчнь йосндан чини кәдлмш биш. Яһад гихлә, Бурхна нүүрт чини зүркн ода чигн цевр биш. ²²Эн килнцтә бөөдл үлдәһәд Деед Эзнд үнн седкләсн зальврх кергтә, тегәд Бурхн чини килнчичн тәвж өгх. ²³Чи үлү үзәд, килнцтә тоотын ялчнь болжанач.

²⁴Тийгхлә Шимон Пётр Йохан хойрас иигж сурна:

— Буйн болтха, эржәнәв танас, тана келсн тоот нанд хальддоһар мини төлә Деед Эзнд зальвртн, — гинә.

²⁵Апостолмуд оln-эмтнд герчләд, Деед Эзнә номан цөөлһж медүләд, хәрү Ерусалим тал һарад йовна. Хәрж йовад, хаалһдан харһсн Шамарьян селәдт бас Сән Зәңг тархана.

Пилип болн Эфиоп

²⁶— Бос! Өмн үзг тал йов! Ерусалимас Газа тал һарсн хаалһд һарад зогс, — гиж Деед Эзнә элч Пилипд келнә. (Эн хаалһар ода күн йовхш.)

²⁷Пилип босад йовна. Зуурнь Кандаки гидг Эфиопин хатн хаана үнтә тоотыг хадһлдг Ерусалимд мөргүл кехәр ирсн тәһн

хардач күн харһна. Тер күн мөрн тергн дээр сууһад, ²⁸ хэрү йовж йовад аэлдэч Эшьян бичсн дегтр умшж йовла. ²⁹ Пилипд Сәкүсн келнә:

– Тер тергнүр өөрдэд хажуднь йов.

³⁰ Пилип тергн тал гүүж өөрдэд, Эшьян дегтрәс умшжасинь соңсад келв:

– Умшжаснчнь чамд медгдженү?

³¹ – Күн эс цөөлһж өгхлө, яһж медж чадх билэв? – гинәд хэрү өгөд, Пилипиг өөрән суухиг эрнә.

³² Умшжасн халхднь иигж бичэтә: «Алулхар дахулж йовсн хөн кевтә Тер йовла. Кирһәчиг үзсн хурһн кевтә кийһән авлго бә-эж. Тер нег чигн үг келсн уга. Чик зарһ кех зөв өлго, ³³ Терүг дорацулад бөөнә. Терүнә тохм-унгиннь үлдин тускар кен келж өгхмб? Ода болхла Терүнә жирһл һазрас авгджана». ³⁴ Эфиопин хардач Пилипәс сурна:

– Эржәнәв чамаг, цөөлһж өглч нанд. Кенә тускар энд аэлдэч келжәхмб? Бийиннь тускарий аль талдан күүнә тускарий?

³⁵ Тиигж сурхлань Пилип Бурһна Бичгин тер ормас экләд Исусин туск Сән Зәнг цөөлһж өгнә. ³⁶ Тер хоорнд йова йовж тедн уста һазрт өөрднә. Ус үзэд хардач:

– Хөлә, эн усн. Намаг кирслхд юн харш болжана? – гиж сурна.

³⁸ Тегәд тергән зогсаһад, хоюрн уснд орна. Пилип терүг уснд кирслв. ³⁹ Тедниг уснас һарсн цаглань Пилипиг Деед Эзнә Сәкүсн деегшән авчкна. Хардач Пилипиг дәкж үзсн уга. Тер цаарандан байртаһар йовад йовна. ⁴⁰ Пилип Ашдодт үзгднә. Тер Ашдодас Кесәрья тал одна. Зуурнь бөөсн кесг хотна оln-әмтнд Сән Зәнгиг цөөлһэд келәд йовв.

Шаулын дуудвр

9 ¹⁻² Шаул Деед Эзнә сурһульчнриг аэлһх, алх-булх санатаһар, ах гелң тал ирнә. Тер Дамаскин Йудья улсин хурлын герин төлә зөвшәлин бичг сурж авна. Керп тенд Деед Эзнә хаалһин дахачнр харһхла, тедниг бәрж авад Ерусалимд авч ирдгәр зөвшәлнә.

³ Дамаскур өөрдж йовхлань генткн тенгрт йир хурц күчгә герл асна. ⁴ Шаул һазрт унна. Тенгрәс ду һарад иигж келжә-хинь соңсна:

– Шаул, Шаул! Яһад чи намаг гетэд йовнач?

⁵– Деед Эзн, Кенвч? – гиж Шаул сурна.

– Би чини көөж йовсн Исусв, – гиж Деед Эзн келнэ.

⁶– Босад, балһснур йов. Ю кехичнь тенд чамд келж өгх.

⁷Терүнлэ хамдан йовсн улс кү үзлго, һанцхн ду сонсад, менрэд бөөцхэв. ⁸Шаул өндөһэд босхларн, мел юм үзхш. Хажуднь бөөсн улс һараснь авад Дамаск тал терүг көтлж авч ирнэ. ⁹Һурвн өдрин туршарт тер сохрар юм үзлго, амндан хот авлго бөөв.

¹⁰Дамаскд Хананий гидг нертэ сурһульч бөөж. Терүнд Деед Эзн үзгдэд:

– Хананий! – гихэд дуудна.

– Би, Деед Эзн! – гихэд Хананий хэрү өгнэ.

¹¹– Босад, һаза һарад Һо гидг уульһар йов. Йудан гер олж авад, Тарсас ирсн Шаул гидг нертэ кү сур. Тер ода зальвржах зөвтэ. ¹²Шаул Хананий гидг нертэ кү үзгддөн үзлэ. Тер орж ирэд нүднднь герл орулхар толһа деернь һаран тэвлэ, – гихэд Деед Эзн келнэ.

¹³Хананий иим хэрү өгнэ:

– Деед Эзн минь! Ерусалимд бөөсн чамд иткдг улст эн күн кесг му өшөтэ йовдл үзүлсиг сонслав. ¹⁴Иигэрэн ирхлэрн энд бас Чини нер дуудад зальврсн улсиг бөрж авдг зөв цаас ах гелһгүдэс авч.

¹⁵– Йов. Яһад гихлэ, энчн Мини шүүж авсн күн. Эн Израильд, оһн-эмтнд, нойдудт Мини нернэ тускар келж өгх, – гиж Деед Эзн келнэ. – ¹⁶Мини нернэс көлтэ кедү зовлң үзхиг Би терүнд медүлнэв.

¹⁷Хананий йовад, урднь келжэсн Йудьян гер оһна. Тер Шаулын толһа деер һаран тэвөд келнэ:

– Ах Шаул! Хаалһдчнь чамла харһсн Исус юм үзгхэ гихэд, чамаг Эрүн Сәкүсәр дүүргхин төлө намаг чам тал илгэв. ¹⁸Тер дарунь Шаулын нүднэс заһсна хачрсн унсн мет харан орна. Босхларн тер уснд кирслгднэ. ¹⁹Дөкөд Шаул хот ууһад, чидл авна. Кесг өдрмүдт тер Исусин сурһульчһрта Дамаскд бөөв.

Шаул Дамаскд цээлһөр кенэ

²⁰Тер өдрэс авн евреймүдин хурлд Исусин тускар, Исус Бурхна көвүн гиж Шаул эмтнд цээлһж келж өгдг болв. ²¹Энүг соңссн эмтн алң болад сурлдна:

– Ерусалимд Исуст иткдг улсиг эн көөдг эс билү? Ах гелң тал тедниг бэрэд авч одхар эс бөөлү? ²²Шаул улм-улм чанһрад, Исус – Бурхна илгэсн Аврач гинэд, Дамаскд бөөх Йудья улст цөөлһж өгв. Тедн терүг бурушаж чадад бөөв. ²³Зөвөр цаг давна, евреймүд нуувчар цуглрад, Шаулыг алхар хоорндан үгэн батлад авчкна. ²⁴Болв Шаул теднэ нуувчин күүндврин тускар медв. Тедн болхла терүг алхар өдр сө уга балһсна үүднд гетлднэ. ²⁵Болв сурһульчнр Шаулыг сөөһөр бура модар гүрсн савд суулһад, эрсэр буулһна.

Шаул Ерусалимд

²⁶Шаул Ерусалимд ирэд, Исусин сурһульчнрла ниилхэр седнэ. Болв терүнэ урдк йовдлын тускар меддгтэн тедн энүг бас сурһульч гиж итксн уга. Шаулас цуһар аэлдв. ²⁷Бар-Наба болхла Шаулыг апостолмуд тал дахулж ирнэ. Энүг яһж Деед Эзиг зууран үзсиг, ю Деед Эзн терүнд келсиг, яһж Дамаскд зөргтөһөр Исусин тускар цөөлһж йовсиг теднд келж өгнэ. ²⁸Тегэд Шаул апостолмудла хамдан цөөкн өдр бөөһэд, Ерусалим дотраһар сулдан йовдг болв. Тер Исусин тускар юмнас аэлго оln-эмтнд цөөлһнэ. ²⁹Грек келтэ Йудья улста тер метклдг бөэж. Тедн болхла Шаулыг алхар шииднэ. ³⁰Ах-дүүнрнь эднэ шиидврин тускар медчкэд, Шаулыг Кесэрья тал дахулад йовна. Терүнэс цааранднь Тарс тал йовулна.

³¹Дэкэд цуг Йудьян, Һалильян, Шамарьян чонжмудт төвкнүн цаг ирв. Чонж Эрүн Сөкүснэс чидл авад, тооһарн өсэд, Деед Эзнэс сүрдэд жирһнэ.

Пётр Лидад болн Йопад

³²Пётр орн-нутг эргж йовад, хаалһдан Лида гидг балһснд бөөсн иткдг улста харһхар ирнэ. ³³Тенд Еней гидг нөөмн жилдэн тэкрэд орнасн бослго кевтсн күн бөөж.

³⁴– Еней! Исус Христос чамаг эдгэжэнэ. Орнасн босад, оран хура, – гиж Пётр келнэ.

Иигж келхлэнь Еней босна. ³⁵Лидад, Шарон һазрт бөөсн улс Энсиг эдгсинь үзэд, Деед Эзнд иткв.

³⁶Йопа гидг балһснд нег цаһан седклтэ, оln-эмтнд тусан күргдг Табита гидг (грек келэр болхла, Дорка гидг) Христосин дахгч күүкд күн бөөж. ³⁷Тер цагла эн күүкд күн гемнэд, эмнь

һарч одна. Терүнә цогцинь уһаһад, деед хорад кевтүлнә. ³⁸ Лида Йопас өөрхнд бээж. Сурһульчһр Пётриг Лидад бээсиг соңсад, терүг шулуһар авулхар хойр кү илгәнә. ³⁹ Пётр босад, тедниг даһна. Ирхләнһ тедниг деед хорад орулна. Оһн угатя улс, белвсн күүкд улс һашун нульмсан асхрулад уульдһна. Дәкәд Пётриг бүсләд, Табитан уйж өгсн хувц-хунран үзүлж. ⁴⁰ Хорад һег кү үл-дәлгә Пётр һарһчкһна. Тер өвдгән дарад суһад мөргнә. Табитан кевтсн цогц тал эргәд келнә:

– Табита, бос!

Күүкд күн нүдән секнә. Пётриг үзәд, босад сууна. ⁴¹ Пётр һаран өгәд, терүнд босхдһ дөң болһна. Дарунһ иткдг улсиг болһ белвсн күүкд улсиг дуудж авһна. Тедһ Табитиг әмд-менд зогсжасиг үзв. ⁴² Ән зәңг цуг Йопа балһсар тарһна. Тиигәд оһн-әмтһ Деед Әзнд иткнә. ⁴³ Пётр кесг өдртән Йопад арс идәлдг Шимона герт бәәв.

Пётр Карнэль хойр

10 Кесәрһяд Итаһин гиж һерәддг цергин аһлач Карнэль гидг күн бәәж. ² Карнэль Бурхнд шүтдг угатя әмтһд тусан күргдг әврәнһ өрк-бүләрн Бурхиг күндлж, даңгин мөргдг бәәж. ³ Нег өдр үдһн хөөн һурвн часһн алдһд Карнәльд үзгдл үзгдв. Бурхна элч өөрдж ирсиг тер тодрхаһар үзв.

– Карнэль! – гиж тер келв.

⁴ – О, Деед Әзн! Танд юн кергтә? – гиж келһ Карнэль әәмцж хәләв.

– Чһни седкларн мөргжәсичһнһ угатя улст һөкд болдгиг Бурхн деерәс үзжәлә. ⁵ Йопад кү илгәһәд Пётр гидг һертә Шимониг дуудулж ав. ⁶ Теңгсһн хажуд бәәх арс идәлдг Шимона герт гиичлжәнә, – гһһәд Бурхна элч келв.

⁷ Бурхна элчиг йовж одхланһ Карнэль итклтә Бурхнд шүтдг һег цергчиг болһ әврәнһн хойр зарцан дуудж авв. ⁸ Тедһд учрсн йовдһын тускар келәд, Йопа балһснур илгәв.

Пётрин үзлц

⁹ Маңһдуртһнһ йовулсн улс балһснд күрч йовхла, Пётр үдлө мөргүл кехәр герһн деед давхрт һарв. ¹⁰ Тер өлсж йовж. Әмтһ хот кех хоорнд Пётр мөргүлд шүтәд авлгдв. ¹¹ Генткн терүнд үзгдл үзгдв. Теңгр зааград, ик бүркәгин бәәдлтә юмн һазрур бууж

ирв. Түүнэ дөрвн өнцгиг күн бэрсн мет бээж. ¹²Төрүн дотр зүсн-зүүл дөрвн көлтэ юмс, шовуд болн мөлкдг тоотс йовж.

¹³— Пётр, бос! Эднэс негинь алад ид, — гисн дун деерэс соңсгдв.

¹⁴— О, Деед Эзн, төрүц болшго! Би иим бузр эмтэ-киитэ юмсиг идж чадшгов, — болж Пётр хэрү өгв.

¹⁵Тиигж келхлэнь, деерэс хойрдад дун соңсгдв.

— Бурхн цеврлсн юмг бузр гиж бичэ сан.

¹⁶Иигж келсн күүндвр һурв дэкж соңсгдв. Дарунь аңгудта ик бүркэг деегшэн тенгрт өрггдэд уга болж одв.

¹⁷Пётр эн йовдлын тускар ухалж бээтл, Карнэлин йовулсн һурвн күн Шимона гер альд гиж эмтнэс сурад, хашан үүднд күрэд зогсв.

¹⁸— Пётр нертэ Шимон, гиич, энд бөөнү? — гинь хээкрэд сурлдв.

¹⁹Пётр болхла үзснэнь тускар ухалад зогса билэ.

— Эн һурвн күн чамаг хээж йовна, — гиж Эрүн Сэкүсн Пётрт келв, — ²⁰Босад дорагшан бу. Төрүц юмнд алнтрлго, эдниг дахад йов. Эдниг би илгэлэв.

²¹— Тана хээжэсн күүнтн бив. Юн кергэр ирвт? — гиж Карнэлин илгэсн улсла Пётр күүндв.

²²— Мадниг цергин ахлач Карнэль илгэв. Эрүн Бурхна элч чамаг гертэн дуудж авад, чини келхиг соңстха гижэнэ. Карнэль чик седклтэ болн Бурхнд шүтдг күн, Йудья улс цугтан терүг күндлнэ, — гинь тедн келв.

²³Ирсн улсиг Пётр герт орулад гиичлүлв. Манһдуртнь Пётр нег цөөкн ах-дүүһэн дахулад Йопас һарад йовв.

Пётр Карнэлин герт

²⁴Өдр өнжэд тедн Кесэрьяд күрв. Карнэль күлэжэсмн бөөж. Эдниг ирх гинь эврэннь элгн-садан, өөрхн үүрмүдэн дуудж авад, ²⁵Пётриг орж ирхлэнь, Карнэль тосад көлднь сөгдэд күндлв.

²⁶— Бос! Би эгл күмбв, — гиж Пётр келэд терүг босхв.

²⁷Пётр Карнэльта күүндн йовж герт орв. Тенд олн улс цуглрсн бээж.

²⁸— Евреймүдт буру номта улсла өөрдж күүндх зөв угаг тадн меднэт. Болв Бурхн нанд нег чигн кү бузр гиж санх зөв өгсмн

уга. ²⁹Тиигэд би нег чигн сурвр тэвгю, тана дуудулсар ирв. Ямаран кергэр дуудулсан ода келтн? – гиж Пётр сурв.

³⁰– Дөрв хонжана. Иим цагла үдин хөөн дөрвн часла эврэннь гертэн мөргүл кежэлэв. Генткн мини өмн гилвксн цаһан хувцта күн ирэд зогсв. ³¹Тер нанд келжэнэ: «Карнэль! Чини седклэрн зальвржаснчнь угатя эмтнд нөкд болсн тоот, чини үүл цугтан Бурхнд үзгдэд йовж. ³²Йопа тал кү илгэхэд, Пётр гидг нертэ Шимониг дуудж ав. Тер Тенгсин хажуд бөөх арс идэлдг Шимона герт гиичлжэнэ». ³³Би тер дарунь кү илгэвүв. Ирснчнь эвр сэн болв. Ода бидн Бурхна өмн Деед Эзнэ келсиг чамас сонсхар хурвидн, – гихэд Карнэль хэрү өгв.

Пётрин келсн үг

³⁴– Ода ирж нанд Бурхн кен чигн күүг йилһдгонь сээнэр медгдженэ. ³⁵Болв ямаран болв чигн келн улс заагт Терүнэс ээсн, үнн седклэрн чикэр бөөсн күн Терүнд тааста. ³⁶Бурхн Израилин улст Исус Христосар дамжад эвтэ жирһлин туск зэнг илгэсиг тадн меднэт. Исус – цуг улсин Деед Эзн болжана. ³⁷Үалильяс эклэд Йохана эмтиг уснд кирслснэ хөөн Йудья һазрт эргндэн учрсн йовдлмудын тускар тадн меднэт. ³⁸Назаретин Исусиг Бурхн Эрүн Сәкүсэрн болн күчэрн дүүргв. Тер йовад эрлгт авлгдсн олн улсиг гемэс эдгэв. Яһад гихлэ, Бурхн Исусла хамдан бөөв. ³⁹Йудьян орн-нутгт болн Ерусалимд Исус ю кесинь бидн герчлж чадхвидн. Йудья улс аш сүүлдн Терүг кирст хадад алв. ⁴⁰Болв һурвдгч өдртнь Бурхн Терүг амдрүлв. Тиигэд Исус Бурхна дурар ончта эмтн тал ирдг болв. ⁴¹Олн күн Терүг үзсмн уга. Болв бидн, Бурхна шүүж авсн герчнр, үзвидн! Бидн Исусиг амдрснэ хөөн хамдан хот идэд уулавидн. ⁴²Би амд улсин болн үксн улсин зарһ кех Бурхна заясн зарһчв, – гихэд олн-эмтнд герчлж цөөлһж өгтн гисн заквр маднд өгв. ⁴³Терүнд үнн седклэрн иткдг күүнэ килнчинь Бурхн тэвж өгх гихэд ээлдэчнр цугтан герчлжэлэ, – гиж Пётр келв.

Эрүн Сәкүс буру номта улс авна

⁴⁴Пётриг иигж келжэх цаглань сонсжасн улс деер Эрүн Сәкүсн буув. ⁴⁵Пётрлэ хамдан ирсн Йудья улс буру номта улст Эрүн Сәкүс өгснд алң болв. ⁴⁶Тедниг меддго келэр келэд, Бурхиг буульжасиг эдн сонсла.

⁴⁷ – Маднла эдл Эрүн Сәкүсәр дүүрсн эдниг уснд кирслх гихләнэ зогсаж болхий? – гихэд Пётр сурв.

⁴⁸ Исус Христосин нернә төлә уснд кирслхиг Пётр теднд заав. Пётриг бас нег цөөкн өдр хамдан бәэхиг тедн эрв.

Ерусалимин хурт Пётрин кесн цәәлһөр

11 Цуг Йудьян ахнр болн апостолмуд буру номта улс Бурхна ном авсиг соңсцхав. ² Пётриг Ерусалимур ирхлә, Бурхнд шүтдг, керчүлсн улс энүг бурушана.

³ Чи керчүлэд уга улсин герүр орад, теднлә хамдан хот уувч, – гиж тедн келнә.

⁴ Тиигхлә Пётр цугиг тодрхаһар иигж тәәлнә:

⁵ – Би Йопа балһснд нег герт мөргжәһәд, мөргүлд авлгдәд, иим үзгдл үзв: Дөрвн өнцгиг күн бәрсн мет бәәсн ик бүркәг мини өмн ирж буув. ⁶ Дотрнь шаһаһад хәләхлә: дөрвн кәлтә аңгуд, зүсн-зүүл шовуд болн мөлкдг тоотс бәәж. ⁷ Генткн деерәс дун соңсгдв. Тер нанд: «Пётр, бос! Эднәс негинь алад ид», – гиж келв. ⁸ «Уга, Деед Эзн минь! Би иим бузр юмсиг идж чадшгов», – гиж хәрү өгв. ⁹ Тенгрәс хойрдад дун сонсгднә: «Бурхна цеврлсн юмиг бузр гиж бичә сан». ¹⁰ Иигәд һурв дәкж давтхла, ик бүркәг тенгрүр өөдлэд уга болж одв. ¹¹ Тер кемлә мини бәәсн герин өмн һурвн күн ирәд зогсна. Тедн Кесәрьяс нан тал илгәгдсн улс бәәж. ¹² Сәкүсн намаг тедниг алнтрлго даһад йов гиж келв. Би болхла зурһан нөкдән дахулад дуудсн күүнә герүр ирв. ¹³ Герин эзн күн Бурхна элчиг үзснә тускар маднд келж өгв. «Шимон гидг Пётриг Йопас дуудж ав», – гиж Бурхна элч терүнд келнә, – ¹⁴ «Чамд тер чини болн чини герин улсин әм аврх зәңг келж өгх». ¹⁵ Би әкләд келжәхлә, тедн деер Эрүн Сәкүсн ирж бууна. Тиигәд теднд бас маднла эдл Бурхн Эрүн Сәкүс өгв. ¹⁶ Тиигхлә нанд Деед Эзнә келсн үг санандм орна: «Йохан уснд кирслдг билә. Тадн болхла Эрүн Сәкүс авхит». Деед Эзн Исус Христост иткхд Бурхн маднд Эрүн Сәкүс өгв. ¹⁷ Кемр Бурхн маднд Христост иткдг болсн цагтвидн өгснлә әдләр белг теднд өгхлә, Бурхна үгд орш уга би кемб? ¹⁸ Пётрин келсиг соңссна хөөн Исуст иткдг евреймүд бурушах арһ уга болад, Бурхиг туурулад иигж келнә:

– Буру номта улст килнцтә жирһлән үлдәх арһ өгәд, Бурхн шин жирһл белглв.

Антиохин чонжин тускар

¹⁹ Степаныг үкхлэ, Исуст иткдг улс назран соляд, Поник, Кипр болн Антиох гидг назрт күрв. Тедн ханцхн евреймүдт Исусин ном цөөлж сурһв. ²⁰ Болв зэрм Киприн болн Күрэнэн улс Антиохд ирэд Деед Эзн Исусин туск Сэн Зэнгиг грекмүдт бас келцхэв. ²¹ Теднд Бурхна күчн бөөж. Келсн үгинь ик зунь иткэд, Исус тал эргэд хэлэнэ. ²² Эн йовдлын туск зэнг Ерусалимин чонжд күрнэ. Тендэс Бар-Набаг Антиохд илгэнэ. ²³ Бар-Наба Антиохд ирэд, Бурхн олнд цаһан сана күргсиг үзэд байрлв. Тер: «Деед Эзнд батар итктн», гиж тедниг сурһв. ²⁴ Бар-Наба цаһан саната, дотран Эрүн Сөкүстэ, Бурхнд иткдг күн бөөж. Бар-Набан күчэр олн улс Деед Эзнд иткдг болцхав.

²⁵ Дөкөд Бар-Наба Шаулыг хөөһөд Тарсд одна. ²⁶ Терүг олж авад Антиохд авч ирнэ. Бар-Наба Шаул хойр жилдэн Антиохин чонжд бөөцхэв. Эдн Исус Христосин ном улст дасхв. Тер цагас авн түрүн болж Антиохд сурһульчнриг Христианмуд гиж нерэднэ.

²⁷ Тиигэд кесг аэлдэчнр Ерусалимас Антиохд ирцхэв. ²⁸ Тедн дундас Хагап босад Римин нутгт харһнх цаг ирх гиж Сөкүсэр аэлдж келв. Энүнэ келсн Клаудиг толһалжах цагла ирлцв. ²⁹ Тиигэд сурһульчнр Йудьяд бөөсн ахнр-дүүнрт чидлэрн дөң болхар шийднэ. ³⁰ Тедн келсндэн күрэд, Бар-Наба Шаул хойрар цуглрсн улс Ерусалимд бөөсн иткдг улст демэн илгэнэ.

Пётриг бэрэд, дарунь харслнн

12 Эн цагла евреймүдин хан Херод чонжин гешүдин зэрмнь бэрнэ. ² Йохана ах тер Яковиг үлдэр чавчад алх заквр өгнэ. ³ Тер йовдл евреймүдт таасгджахиг үзэд, Херод Пётриг бас бэрнэ. Тер цагт «Исэд уга хуйрин» сэн өдрмүд бөөж. ⁴ Херод Пётриг бэрж авад түүрмд суулһна. Түүрмиг дөрвн баг цергүд манв. Баг болһнднь дөрвөһөд кү заав. Песахин байрин чилгчэр Херод олн улсин өмн Пётрин зарһ илэр кехэр шийдв. ⁵ Тиигэд Пётр түүрмд бэрэтэ. Иткдг улс Пётрт Бурхн туслтха гийд мөрглднэ.

Пётриг түүрмэс сулдхлн

⁶ Олн улсин зарһд һарһхин өмн сө Пётриг хойр маначин хоорнд цевэр танлж унтулна. Үүдн хоорнднь бас маначнр зогсжала. ⁷ Генткн сөөни өрөллө Бурхна элч үзгдэд, Пётрин бэрэниг герлэр асав. Бурхна элч Пётриг хэврһэрнь түлкэд серүлнө.

⁸ – Шулуһар бос! – гиж келхлэнь, Пётрин һартнь бээсн цев эврэн шувтрад унж одна. – Бүсән бүслэд, буршмган болн хувцан өмсэд намаг дах.

⁹ Пётр дахад һарна. Бурхна элчин кежэх тоот үндән болжах уга Пётр медж чадад бээв. Пётр үзгдл гиж тоолв. ¹⁰ Эдн негдгч маначнриг давад һарна. Хойрдгч маначнриг давад һарна. Дарунь балһсн тал һардг төмр үүднд күрнө. Теднө өмн үүдн эврэн секгднө. Тендэсн һарад тедн нег уульнциг күщднь давж йовтлнь генткн Бурхна элч уга болж одна.

¹¹ – Нанд Деед Эзн элчэн илгэсиг ода би йосндан меджәнөв. Намаг евреймүд алх гижэсн үклэс болн Херодын һарас тер сулдхв, – гиж Пётр ухаһан сергхлэ келв.

¹² Учрсн йовдлыг сээнэр медж авчкад, Пётр Мирьямин герүр ирнө. Тернь Марк гидг Йохана эк. Тенд олн улс мөргхэр цуглрчксн бээж. ¹³ Пётр хашан үүд цокна. Терүг соңссн зарц Рода гидг күүкд күн һарч ирнө. ¹⁴ Пётриг дууһарнь таянд, Рода байрлхларн үүдән тээллго хөрү гүүнө.

– Пётр үүдн хоорнд зогсжана! – гиж тер зэнглв.

¹⁵ – Зүүлжэдг болвзач? – гиж теднь келнө.

– Мини келсн үнн! – гиж Рода дэкн-дэкн давтв.

– Пётрин элч болх, – гиж тедн санна.

¹⁶ Пётр болхла зогсл уга үүд цокад бээв. Болв үүдиг секхлэ, зогсжасн Пётриг үзэд цугтан өврцхәнө. ¹⁷ Пётр цуглрсн улсиг тогтнулхар һарарн докъя өгнө. Тедн тагчг боллдв. Түүрмэс бийинь Деед Эзн яһж һарһсиг эмтнд Пётр келж өгнө.

– Яковд [Исусин дү чигн болх] болн талдан аһрт энүнэ тускар келж өгтн, – гиж келчкэд, Пётр һарад талдан һазрур йовна.

¹⁸ Өрүнднь цергүд дунд баһ биш үүмдән болна. Пётрлэ юн болсиг цугтан медл уга бээж. ¹⁹ Херод болхла Пётриг сээнэр хээж олх заквр өгв. Болв Пётр олдсмн уга. Тиигхлэ Херод цергүдиг мөшкэд, тедниг алх заквр өгнө. Дэкэд Херод Йудьяс Кесэрьяд одад зөвөр бээнө.

Херодын заквр

²⁰Херод Тир болн Сидон балһсна улсла цүүгэтэ бээж. Тедн Херодла харһхар седжэж. Хаана бээшнгин дааврта церглэч Бластиг бий талан уңһаж авад, дэн-дажг угаһар бээхиг сурлдна. Тиигэрэн ирхлэ, теднэ орн-нутг Херодын орн-нутгас хот-хол авдг бээж. ²¹Херод темдглсн өдртэн хаана хувцан өмсэд, ширэ деерэн сууһад, олн эмтнд үг келнэ.

²²— Энтн күүнэ дун биш, Бурхна дун! — гihэд олн улс бууль-на. ²³Херод Бурхиг эс күндлснд тер ормдан Бурхна элч терүнд гем өгнэ. Херод эмдэр өтнд идүлгдэд үкнэ. ²⁴Тер цагт Бурхна ном улм өсэд, тарад иткгдв. ²⁵Бар-Наба Шаул хойр даалһвран күцэчкэд, Ерусалим тал хэрү ирв. Тедн Марк гидг Йоханыг да-хулсмн бээж.

Бар-Наба Шаул хойр Сэн Зэңг тархахар илгэгднэ

13 Антиохин чонжд ээлдэчнр болн багшнр бээж: Бар-Наба, Шимон гидг Нигер, Күрэнэс Луки, Херод хаанла хамдан сурһмж авсн Менэхем болн Шаул. ²Тедниг мацг бэрэд, Деед Эзнд мөргжэсн цагт Эрүн Сэкүсн иигж келнэ:

— Бар-Наба Шаул хойриг Нанд салһж өгтн. Эн хойриг Би онц заквр күцэтхэ гиж дуудлав.

³Тиигэд тедн мацган бэрэд зальврад, Бар-Наба Шаул хойрт харан тэвж эдслэд йовулна.

Кипр арл деер

⁴Эрүн Сэкүсэр илгэгдсн Павел Бар-Наба хойр Селюкьяд одв. Тендэсн тедн Кипрүр усар йовцхав. ⁵Саламд ирэд тедн еврей-мүдин хурлд Бурхна Үг цөөлһж өгнэ. Йохан бас теднлэ хамдан бөөһэд, теднд нөкд болна. ⁶Эдн арлын нег захас телтр захд одад, Папост күрнэ. Тенд тедн илвтэ худлч болн худл ээлдэч еврейин Бар-Исусла харһна. ⁷Эн күн арлын хардач Павел-Сергейин үр бээж. Ухата Павел-Сергей Бар-Наба Шаул хойриг дуудж авхларн Бурхна ном сонсхар седнэ. ⁸Элүм илвтэ худлч (түүнэ грек нерн) болхла, Бар-Наба Шаул хойрла зөвшэрсн уга. Тер хардач бичэ теднд итктхэ гihэд хар санна. ⁹Павел гидг нертэ Шаул, Эрүн Сэкүснэс күч авад, Элүм тал шилгэд хэлөнэ:

¹⁰ – Чи, эрлгин көвүнч. Чи цуг үнн тоотын дээснч! Чини ухан-седкл мел худл-хууляр дүүрч. Деед Эзнэ хол хаалниг хажил-идгэн кезэ чи зогсхмбч? ¹¹ Деед Эзнэ чамаг засглх. Чи сохрад, тем-дгтэ цагт нарна герл үзлгө бөөхич, – гийэд Шаул Элүмд келнэ.

Генткн терүнэ нүднэ харань буурад, Элүм нааран-цааран тү-үрчэд көтлдг кү хээнэ. ¹² Нардач энүг үзэд, Деед Эзнэ номд алнтрад Бурхнд иткнэ.

Писидья һазра Антиохд

¹³ Павел ханьмудтаһан Папосас Пампуля гидг һазрин Пергө гидг балһснд усар одна. Йохан тедниг тенд үлдәһэд, хәрү Ерусалимур ирв. ¹⁴ Тедн болхла Пергәс цааранднь Писидья һазра Антиох тал йовна. Бемб өдрлэ Павел ханьмудтаһан хурлд орад сууцхав. ¹⁵ Церглгч заканас болн ээлдәчнрин бичгәс умшад чиләхлэ, хурлын ахлачнр теднд иигж келнэ:

– Ахнр! Таднд эн улст урмд орулх үг бәәхлэ, буйн болтха келтн.

¹⁶ Павел босад һаран өргәд үгүлв:

– Израилин келн улс болн Бурхнас әәдг улс, мини келсиг оньган өгәд соңстн. ¹⁷ Израилин улсин Бурхн мана өвкнриг шү-үж авч. Тиигәд Египетд бәәршлжәсн цагт Эврәннь улсин тоо-һинь Бурхн икдүлв. Бурхн эврәннь күчәр тедниг тер орн-нутгас һарһв. ¹⁸ Дөчн жилин туршарт Бурхн эжго, эрм-цаһан кәдә һазрт тедниг тесж даав. ¹⁹ Тер Кенаан һазрт долан келн әмтиг уга кев. һазринь хуваһад, эврәннь улст өгч. ²⁰ Энүг күцәхин тө-лө дөрвн зун тәвн жил давна. Дәкәд әәлдәч Самулин цаг иртл Бурхн теднд зарһчнриг илгәдг билә. ²¹ Болв олн әмтн бийдән хаг тәвтхә гиж сурна. Тиигхлэ Бурхн Беньяминә тохмас Кишан көвү Шаулыг теднд өгнә. Шаул дөчн жилдән хан болв. ²² Хө-өннь Бурхн Шаулыг хаана ширәһәс буулһад, терүнә ормд Давидиг шииднә. Бурхн Давидин тускар иигж герчлнә: «Би Ишайин Давид көвүг олж авв. Эн күн Мини седклд тааста. Эн Мини зураг кевтнь күцәх күн». ²³ Бурхн келсән күцәнә. Давидин тохмас Израилин Аврач Исус болв. ²⁴ Исусиг ирхин өмн өргнд Йохан цуг Израилин олн әмтиг килнцтә жирһлән үлдә-хиг болн уснд кирслхиг цәәлһж сурһна. ²⁵ Тер кергән күцәхләрн иигж келнә: «Би тадна санжах күн бишв. Тер күн мини дару ирх. Би болхла Түүнә нам башмгин боодһа тәәлх зөв угав».

²⁶ Ахнр, Абрахамин үрдүд, болн тадн, Бурхнас ээдг улс! Эн эм аврх зэнг маднд илгэгдсн билэ. ²⁷ Болв Ерусалимин бөөрн улс болн теднэ ахлачнр Исусиг таньл уга, зарһар бурушав. Мана бемб өдр болһн умшжасиг тедн медр уга, ээлдэчин келсиг күцэв. ²⁸ Терүг алх дүнгэ нег чигн буру йовдл һарһсн юм олж чадсн уга. Тер бийнь Пилатас Терүг цаажлх зөв сурж авцхана. ²⁹ Бурхна номд бичгдсн кевөр цугинь күцэчкэд, тедн кирсэс Исусиг буулһж авад, оршахар уулын көндэд кевгүлнэ. ³⁰ Болв Бурхн Исусиг үклэс эмдрүлнэ. ³¹ Һалильяс Ерусалимур Исусиг дахад йовхар эмтн кесг өдртэн Терүг үзнэ. Ода болхла, тедн Израилин улсин өмн эн йовдлын герчнр болжана. ³²⁻³³ Бидн болхла иим Сэн Зэнгиг таднд авч ирвидн. Бурхн мана өвкнрт өгсн үгэн күцөһэд мана төлө, теднэ үрдүдин төлө Исусиг үклэс эмдрүлв. «Чи Мини көвүн. Эндр Би Чини Эцк болв», – гихэд Бурхна номин хойрдгч псаломд бичэтэ. ³⁴ Терүнэ цогц кезэд чигн эгршгоһар Бурхн Терүг эмдрүлв. Энүнэ тускар иим үг келв: «Давидт өгсн үгэрн эрүн йоста ач-тусан чамд күргнэв». ³⁵ Энүнэ тускар бас иигж бичэтэ: «Танд шүтдг зарциг шора кеж эгрэхшт». ³⁶ Давид эврэ үйин улсла бөөсн цагтан Бурхна зура күцэжэв. Давид өнгрв. Терүг өвкнриннь хажуд оршав. Давидин цогц эгрв. ³⁷ Болв үклэс Бурхна эмдрүлсн Исус эгрсн уга. ³⁸ Ти-игэд ахнр, медр автн. Эндр тана килнцтн Исуст тэвгдх гиж цэ-элһгдженэ. ³⁹ Терүнд иткдг улс цуһар килнцэс сулдхгдх. Яһад гихлэ, Мошен закан тадниг олн килнцэс сулдхж чадсн уга. ⁴⁰ Ээлдэчнрин келсэр һардгоһар бийэн саглтн. ⁴¹ «Му йорта улс! Тана өдрмүдт Намаг нег юм күцэжэхиг үзхлэрн тадн алң болхит. Кен чигн эн тоотыг цөөлһж өгсн бийнь тадн эс иткснэс иштэ үкхит», – гиж келв.

⁴² Павел Бар-Наба хойриг хурлас һарч йовхлань, ирх бемб өдр бас энүнэ тускар келж өгтхэ гиж тенд бөөсн улс тедниг сурцхав. ⁴³ Олна хург чилснэ хөөн Павел Бар-Наба хойриг олн евреймүд болн иудаизмд хүврсн улс дахидна. Тедн эдниг Бурхн хөөртхэ гихэд иткүлж келж өгнэ. ⁴⁴ Ирх бемб өдрлэ Деед Эзнэ ном сонсхар балһсна бөөрн улс цугтан гишн цуглрна. ⁴⁵ Евреймүд болхла эмтн олар цуглрснд үлү үзэд, Павелын келсиг бурушаж му келцхэв.

⁴⁶ – Түрүн болж Бурхна номиг таднд цөөлһж өгх зөвтэ билэ-видн. Зуг тадн энүг һолад, мөңк жирһлэр бөөшгоһар седжэхлэтн,

бидн буру номта улс тал однавидн. ⁴⁷ Деед Эзн маднд иигж закв: «Би чамар буру номта улст герл өгчөнөв. Чамар дамжад Бурхн цуг орчлнгиг авртха!» – гиж Павел Бар-Наба хойр зөргтөһөр келцхөв.

⁴⁸ Энүг соңссн буру номта улс байрлад, Деед Эзнэ номиг туурулад, мөнк жирһл өгхэр шүүж авсн улс цуһар Христост иткнө. ⁴⁹ Деед Эзнэ ном тер һазрар делгрв. ⁵⁰ Болв евреймүд байн өрк-бүлин күүкд улсиг болн балһсна ахлачнриг түкрэд, Павел Бар-Наба хойриг бурушахар гетлднө. Тиигэд эврәннь һазрас тедниг көөнө. ⁵¹ Павел Бар-Наба хойр эс зөвшөржөхөн медүлхэр хувцна хормаһиннь шораһинь сажчкад, Иконь тал одна. ⁵² Сурһульчнр болхла байрар болн Эрүн Сәкүсәр дүүрцхөнө.

Иконь гидг хотнд

14 Павел Бар-Наба хойр Иконьд ирэд, евреймүдин хурлд орна. Бурхна Үгән цөөлһж эклхлө, евреймүд болн буру номта улс олар Исус Христост иткдг болв. ² Христост иткдго евреймүд буру номта улсин экин эргүләд ахнр-дүүнрин өмнөс түркв. ³ Павел Бар-Наба хойр Иконьд удан бөөж. Тедн зөргтөһөр Деед Эзнэ тускар цөөлһвр кеж. Деед Эзн апостолмудт өвәрц болн онц темдг һарһх чидл өгэд, теднө келсн үг үнн болжана гиж лавлв. ⁴ Тер хоорнд хотна бөөрн улс хойр энгрв. Теднөс нег әнгнь Йудья улсиг дөңнв. ⁵ Буру номта улс болн евреймүд эврәннь ахлачнртаһан хамдан негдөд апостолмудыг муурулхар седнө. Тедн апостолмудыг чолуһар цокхар седв. ⁶ Энүнө тускар Павел Бар-Наба хойр медчкөд, Луканья һазрт бөөсн Лустр Дербө хотар болн эргнд бөөх хотд орж зулв. ⁷ Тендән Сән Зәңгән цааранднь цөөлһж өгв.

Лустр болн Дербө хотнд

⁸ Лустр гидг хотнд экәсн төрж һарсн өдрәс авн хойр көлнь тәкрсн күн бөөж. ⁹ Тер күн Павелын келсиг сүзгән өгөд соңсв. Павел терүг хәлән терүнд эдгх иткл бөөсиг медв.

¹⁰ – Бос! Көл деерән зогс! – гиж Павел чанһур келв.

Иигж келхләннь, тер күн босад йовдг болв. ¹¹ Павелын һарһсн йовдлыг оһн-әмтн үзәд Луканьян келәр:

– Теңгрәс күүнө дүрстә бурхд бууж ирв, – гиһәд хөөкрлдв.

¹² Бар-Набад Зүс* гидг бурхна нер өгч. Павелд болхла икэр келснднь Гермес** бурхна нер өгв. ¹³ Хотнас хол биш Зүс бурхна сүм бээж. Тер сүмин гелц болн хотна улс Павел Бар-Наба хойрт тэкл тэххэр седв. Тегэд тедн Павел Бар-Наба хойрт бухс нерэдхэр, деернь титм өлгэд балһсна үүднд авч ирнэ. ¹⁴ Павел Бар-Наба хойр энүг сонсад, деерк хувцан шуулад, оln-эмтн дундахур гүүхэд иигж хээкрнэ:

¹⁵ – Залус! Тадн ю кежэхмт? Бидн таднла эдл улсвидн. Бидн таднд Сэн Зэнг цөөлххэр ирвидн. Эврэннь шүтэн бурхна ормд Эмд Бурхнд итктн. Тенгр, назр, теңгс нурвиг болн цуг дотрнь бээсн тоотыг үүдэсн Бурхна тускар бидн таднд цөөлхж келж өгхвидн. ¹⁶ Бурхн оln-эмтнд урднь эврэннь хаалһар йовх зөв өгчөв. ¹⁷ Бийиннь ач-тусан иигж герчлж: тенгрэс хур орулад, ур-һциг элвг-делвг кеһэд, идх-уух хот өгэд, зүркиг байрар дүүргж батлв.

¹⁸ Иим үг келсн бийнь Павел Бар-Наба хойр улсиг тэкл тэкл-һнэс эрэ гиж зогсав. ¹⁹ Цуглрсн улс дунд Антиохин болн Иконин евреймүд ирж, апостолмудын келсиг бурушаһад, оln-эмт түкрэд, Павелыг чолуһар шивүлв. Павелыг үкснд тоолад, хотна захд һарһад хайв. ²⁰ Болв сурһульчнр болхла терүнэ цогцин өөр цуглрхла, Павел босад хэрү хотнд одв. Маңһдуртнь Павел Бар-Наба хойр Дербэ тал йовцхав.

Сирийн Антиохд хэрү ирлһн

²¹ Павел Бар-Наба хойр Дербэ гидг хотнд ирэд, Исус Христосин тускар оln-эмтнд цөөлхж келж медүлв. Эн учрар Христост иткдг сурһульчнр тооһарн икдв. Хэрү һарад Лустр, Иконь, Антиох тал йовв. ²² Тедн сурһульчнриг Христост иткдгиг улм батлв.

– Бурхна орн-нутгт орхин өмн мана хаалһд дала зовлң харһх, – гиж тедн келв.

²³ Павел Бар-Наба хойр чонж болһнд ахлачнр шүүж авад, мацг бэрэд, зальврад тедниг итксн Деед Эзнэ һарт өгв. ²⁴ Дарунь апостолмуд Писидья һазрар дэврэд, Пампуля тал ирнэ. ²⁵ Тедн Пергэд Бурхна ном цөөлхж келж өгэд, цааранднь Аталья тал йовв. ²⁶ Атальяс һарад, хэрү Антиох тал усар йовв. Урднь

* Зүс – грекмүдин деед бурхна нерн.

** Гермес – грекмүдин бурхна нерн; тер бурхн оln бурхдын элч бээж.

тер назрт тедниг ахнр-дүүнр Бурхнд даалһв. Апостолмуд Бурхна кергиг күцөһөд хэрү ирцхэв. ²⁷Павел Бар-Наба хойр Антиохд хэрү ирэд, чонжин улсиг цуглулад, теднэр дамжж Бурхн ю кесиг, буру номта улсиг Исус Христост иткүлсиг келж өгв. ²⁸Тенд Павел Бар-Наба хойр Христост иткдг улстаһан удан бөөв.

Ерусалимд болсн хург

15 Иудьяс Антиох тал ирсн зэрм улс ахнр-дүүнрэн иигж сурһв:

– Кемр тадн Мошен закаһар эс керчүлхлэ, авргдж чадшгот.

²Энүг соңссн Павел Бар-Наба хойр теднлэ зүткүлдэд, үгин марһлда кев. Тегэд тер хойриг бас Антиохин сүзгтнрлэ Ерусалимур илгэж. Илгэсн даалһврнь иим: апостолмудас болн чонжин ахлачнрас селвг сурж авх. ³Тедн чонжин даалһврар Ерусалим тал йовад, зууран харһсн Поникин, Шамарьян хотар орад, буру номта улс Исус Христост иткснэ тускар цөөлһж келж өгв. Исус Христост иткдг улст эн зэнг байрта болв. ⁴Павел Бар-Наба хойриг болн теднлэ хамдан йовсн улсиг Ерусалимд ирхлэнь чонжин ахлачнр, апостолмуд болн иткдг улс тосч авчхав. Павел Бар-Наба хойрар дамжад Бурхн ю кесиг тедн цөөлһж келж өгв.

⁵– Ода буру номта улс керчүлэд, Мошен загаг күцэдг болһх кергтэ, – гийһэд парш багин Исус Христост иткдг улс босад келв.

⁶Эн сурврар апостолмуд болн чонжин ахлачнр хург кехэр цуглрв. ⁷Удан күүндврин хөөн Пётр босад иигж келв:

– Ахнр-дүүнр! Тадн эс меднт, Бурхн тадна дундас намаг шүүж авла. Би буру номта улст Исус Христосин туск Сэн Зэнгиг цөөлһж келж өгв. Тегэд тедн Исус Христост иткдг болв. ⁸Бурхн олн-улсин санан-седклиг медж, буру номта улст, маднла эдл Эрүн Сэкүс өгч. ⁹Бурхн теднэ мана хоорнд йилһвр кежэхш, яһад гихлэ, Исус Христост итксэр теднэ ухан-седклинь цеврлв. ¹⁰Тадн мана болн мана өвкнрин эс күцэсн тоотыг сурһульчнрт даалһад Бурх яһад сөржэнэт? ¹¹Бурхн Христосин үзүлсн хээрлт дамжад мадниг авржана. Иим кевэр Бурхн буру номта улсиг авржана. Терүгинь бидн иткжэнэвидн.

¹²Хургт цуглрсн улс тагчг болад, Павел Бар-Наба хойрин келсиг оньган өгч соңсчхав. Бурхн тер хойрар дамжж өвөрц болн онц темдгүд буру номта улс дунд һарһж йовсна тускар тедн

келж өгв. ¹³Павел Бар-Наба хойр келэд төгсөхлэнь, Яков босад иигж келв:

– Ахнр-дүүнр! Намаг соңстн. ¹⁴Хамгин түрүнд Бурхн буру номта эмтнд нөкд болад, тедн дундас сурһульчнриг шүүж авч гihэд, Шимон маднд келж өглэ. ¹⁵Энүнэ тускар аэлдэчнр иигж келдг билэ: «¹⁶Дэкэд Би ирэд Давидин эвдрсн өргэ-гериг тосхч өгнэв. Тер өргэ-гер эвдрсн бийнь Би терүг шинэс тосхч босхнав. ¹⁷⁻¹⁸Тиигхлэ, Мини болтха гиж дуудсн буру номта улс цугтан Деед Эзиг хээх», – гиж энүг урднь медүлсн Деед Эзн келлэ. ¹⁹Тегэд би иигж санжанав: Бурхнд иткхэр шүтсн буру номта улсиг зовал уга, ²⁰теднд бичг бичх зөвтэвидн. Бичгтэн тедниг шүтэдт нерэдсн хотас бичэ идтн, боогдад үксн малын мах, цус бичэ амстн, учрх хууляс бийэн саглтн гihэд бичхмн. ²¹Яһад гихлэ, бемб өдр балһсн болһнд, евреймүдин хурлмудт, Мошен зака кезэнэхэс авн цээлһж өгдг билэ.

Хурт бичсн бичг

²²Апостолмуд болн чонжин ахлачнр иткдг улсла Антиох тал Павел Бар-Наба хойрта илгэх кү шүүж авхар шийдв. Тедн Бар-Себа гидг Йудаг болн Силаг шүүж авв. Эн хойр ахнр-дүүнр дунд күндтэ улс бээж. ²³Теднэр иим бичг илгэж: «Апостолмудас, чонжин ахлачнрас болн цуг тана ахнр-дүүнрэс. Антиохин, Сирийин, Киликьян Исус Христост иткдг буру номта улст халун менд илгэжэнэвидн. ²⁴Мана багин улс тадн тал ирэд эмт үүмүлэд тадниг зоваж гисн зэнг бидн соңславидн. Бидн теднд тиим даалһвр өгсн уга билэвидн. ²⁵Тегэд бидн цуглрад, эврэксэсн нег цөөкн кү шүүж авад, Павел Бар-Наба хойрла дахулж таднур илгэхэр шийдвидн. ²⁶Деед Эзн Исус Христосин нернэ төлө хээртэ Павел Бар-Наба хойр эмэн эрвлсн уга. ²⁷Мана бичсиг батлад келхин төлө Йуда болн Силаг бас илгэжэнэвидн. ²⁸⁻²⁹Шүтэдт нерэдсн хотас бичэ идтн, боогдад үксн малын мах, цус бичэ амстн, хууляс бийэн саглтн. Энүнэс ямаран чигн талдан даалһвр таднд өгшго болж Эрүн Сөкүсн болн бидн шийдвидн. Эн бичсн тоотыг күцэхлэ, чикэр бээхит. Тадниг сэн бээхитн йөрөжэнэвидн».

³⁰Илгэсн улс Антиохд ирэд, Исус Христост иткдг улсиг цуглулад, бичгэн бэрүлж өгв. ³¹Урмдта бичгиг умшсн улс байрлв. ³²Йуда болн Сила аэлдэчнр бээж. Антиохин ахнр-дүүнрт тедн күчтэхэр үг келэд, тер улсин итклиг улм батлв. ³³Тер хойриг тенд

кесг долан хонгт бөөлжэхэд, ахнр тедниг йөрэхэд, апостолмуд тал йовулв. ³⁵Павел Бар-Наба хойр Антиохд бөөхэд, ахнр-дүүнр-төхөн хамдан Деед Эзнэ тускар олт-эмтнд цөөлж сурхдг билэ.

Павел Бар-Наба хойр салцахав

³⁶ – Мана сурхульчнрин бөөсн, урднь Деед Эзнэ үг цөөлж-жэсн балһсд эргэд, яһж тедн бөөхинь медэд ирхмн, – гиж невчк бөөжэхэд Павел Бар-Набад келв.

³⁷Тиигж келхлэнь, Бар-Наба Марк гидг Йоханыг бас дахулхар седв. ³⁸Павел болхла терүг авхар седсн уга. Яһад гихлэ, өмннь Марк гидг Йохан Исус Христосин тускар цөөлхвр кеж йовад, Пампульяд теднэс үлдв. Тер Деед Эзэр дамжж илгэгдсн күцэвриг теднлэ хамдан цааранднь кесн уга. ³⁹Эн учрар Павел Бар-Наба хойр үгдэн багтл уга салв. Бар-Наба Маркиг авад, онһид сууһад усар Кипрүр йовла. ⁴⁰Павел болхла Силаг бийдэн нөкд авв. Ахнр тедниг Деед Эзнд даалһад, цаһан седклэн күртэтхэ гиж хаалһднь орулж йовулв. ⁴¹Тегэд тер хойр Сирий болн Киликьяд йовад, Исус Христосин ном авсн улсин итклиг батлулж өгв.

Тимофей Павел Сила хойрла нишлэ

16 Павел Сила хойр Дербэ болн Лустр гидг хойр хотнд ирж. Тенд Христост иткдг Тимофей гидг сурхульч бөөж. Тимофейин экнь Христост иткдг иудей келнэ күүкд күн. Эцкнь болхла грек бөөж. ²Лустр, Иконьд бөөх сурхульчнр Тимофейин тускар йир сөөнэр келдг билэ. ³Павел Тимофейиг һазр эргэд, теднлэ хамдан йовтха гихэд, Тимофейд керчлһнэ төр күцэв. Эн кергиг тенд бөөсн евреймүдин төлө кев. Яһад гихлэ, тедн Тимофейин эцкнь грек күүһинь меддг бөөж. ⁴⁻⁵Павел, Сила, Тимофей һурвн балһснас балһснур одж, Ерусалимин апостолмудын, ахлачнрин шиидврин тускар Христост иткдг улст келж өгв. Теднэ келсн үг чонжин итклиг улм батлулж, Христост иткдг улсин тоог өдр ирвэс икдүлв.

Павелын үзсн үзгдл

⁶Тедн Пругья, Һалатья һазрмудыг дэврэд һарх болна. Теднд Азийд цөөлхвр кех зөв Эрүн Сөкүсн өгсн уга. ⁷Тиигхлэ Мүсья һазрт күрэд, Битүнья һазр тал одхар седхлэ, Исусин Сөкүсн

Битүнья тал одх зөв бас өгсн уга. ⁸Тегэд тедн Мүсья һазрар йовж йовад, Троя гидг балһснур орж ирв. ⁹Сөөднь Павелд үзгдл үзгднә:

– Македоньд ирэд, маднд дөң бол, – гийәд нег Македонин залу күн Павелас сурна.

¹⁰Эн үзгдлин хөөн Деед Эзн мадниг Сэн Зөңг тархатха гиж дууджана болһад, бидн тер дарунь Македонь тал йовхар шиидвидн.

Исус Христост Лидиян итклһн

¹¹Бидн Трояс шуудтан Самотрак арлд усар күрэд, маңһдуртнь Неаполь тал һарлавидн. ¹²Тендәсн Македонин Пилип гидг тергүлгч балһснд ирләвидн. Эн балһснд кесг өдртән бәәләвидн. ¹³Бидн бемб өдрлә балһсна захд һарад, һолын хажуд мана сансн мөргүлин һазрт ирэд, цуглрсн күүкд улсла күүндләвидн. ¹⁴Эдн дунд Лидия гидг күүкд күн бәәж. Эн Тутыр гидг хотнас улан өңгтә эд хулддг бәәж. Лидияг Бурхнд иткдг учрас Деед Эзн Павелын келсиг терүнд илдкәд медүлв. ¹⁵Тегэд Лидия болн терүнә өрк-бул уснд кирслгдв. Дәкәд Лидия мадниг герүрн дуудна.

– Намаг Деед Эздн үндән иткнә гиж санжахла, мини герт орад гийч болтн, – гиж келнә.

Бидн терүнд иткәд даһад орвидн.

Павел Сила хойр Пилип балһснд бәргднә

¹⁶Нег дәкж бидн мөргүлин орм тал йовж йовхла, зуур зарц күүкд күн харһв. Эн күүкд күүнә дотр хар сәкүсн орад, тер иргчиг таадг болв. Энүгәрн тер эврәннь эздүдтән ик олз-ору орулжав. ¹⁷Тиигәд эн күүкн Павелыг болн мадниг даһн йовж хәәкрв:

– Эн улс – Деед Бурхна зарцнр. Эдн тандн яһж авргдхиг келж өгчәнә.

¹⁸Өдр болһн мадниг даһад, күүкн хәәкрдг болв. Павел дәкж тесж чадлго, хар сәкүснд закж иигж келв:

– Исус Христосин нерн деерәс энүнәс һар гиж чамд закжана.

Тер дарунь хар сәкүсн күүкнәс һарч одна. ¹⁹⁻²⁰Эн учрас иштә күүкнә эздүд олз-оруһан геесән медәд, Павел Сила хойриг бәрэд, Римин һардачнрин өмн балһсна талвнд чирж авч ирнә:

– Эн хойр евреймүд мана балһсиг үүмүлжәнә. ²¹Римин улс авшго, күцәшго заңшалын тускар цәәлһвр кежәнә.

²² Өмтн бас Павел Сила хойриг гемшэнэ. Һардачнр болхла Павел Сила хойрин хувцинъ тээлэд, модар цокад заквр өгнэ. ²³Эн хойриг үктлнъ цокад, түүрмд хайчкна. Харулын ахлад саг-серггэр эдниг хэлэтн гиж закна. ²⁴Иим заклһ авсн ахлад тү-үрмин дотрк шишлң бэрэнд тедниг орулад, көлинъ цевд тушна.

²⁵Сөөни өрэллэ Павел Сила хойр зальврн бээж Бурхнд магтал дуулна. Бэрэнд бээсн улс тедниг соңсна. ²⁶Генткн һазр чичрэд, бэрэнэ ул көндрэд, тер дарунъ үүдд секгднэ. Тиигхләнъ түүрм дотр бээсн улсин көл тушчасн цевнъ сулдад унж одна. ²⁷Хару-лын ахлад серэд, үүдд секэтәһинъ үзэд, дотрнъ бээсн улс зулад йовж одсн гиж санад, үлдэрн бийән алхар седнэ.

²⁸— Бийән бичэ ал! Бидн цугтан энд бөөнөвидн! — гихэд Павел чаңһар хээкрнэ.

²⁹Харулын ахлад герл өгтхэ гиж закчкад, дотр бээсн шишлң бэрэн тал гүүж орна. Павел Сила хойриг үзчкэд, тер чичрэд теднэ өмн унна. ³⁰Бэрәнәсн тедниг һарһад сурна:

— Мини нойдуд! Авргдхин төлэ би ода ю кех зөвтэв?

³¹Тедн иим хэрү өгнэ:

— Деед Эзн Исус Христост итк, тегэд чи болн чини өрк-бүл авргдх.

³²Тедн харулын ахлад болн терүнэ өрк-бүлднъ Исус Христо-син тускар цөөлһж келж өгв. ³³Тер сөөднъ ахлад Павел Сила хойрин шарх-шавинъ уһаж өгэд, өрк-бүлтәһән хамдан уснд кирслгдв. ³⁴Дарунъ тедниг герүрн дуудж гиичлэд, өрк-бүләрн Бурхнд итксндән икәр байрлна. ³⁵Маңһдуртнъ Римин һардачнр цергүдиг түүрмүр илгәнэ.

— Тер улсиг сулдхтн, — гиж заквр һардачнр өгнэ.

³⁶— Римин һардачнр тадниг сулдхжана. Ода эндәс һартн, — гиж харулч Павел Сила хойрт келнэ.

³⁷— Мадниг, Римин иргнмүдиг*, зарһ угаһар оln-әмтнэ нүүрт цокад, түүрмд хайла. Ода болхла нуувчар сулдххар седжәнәт? Уга, тиигж болшго. Һардачнр нааран ирэд эврән мадниг эндәс һарһг, — гиж Павел келнэ.

³⁸Харулчнр эднэ келсн үгиг Римин һардачнрт күргхлэ, теднъ Павел Сила хойр Римин иргнмүд бээсинъ сонсчкад ээцхэв. ³⁹Тер дарунъ тедн ирэд, Павел Сила хойрас гемән сурад, түүр-мәс сулдхна.

---

* *Иргн* — орн-нутгин күн.

– Эн балһснас йовтн, – гиж сурна.

⁴⁰Павел Сила хойр Лидиян герт ирэд, дүүнртөһөн харһад, теднд урмдта үгмүд келэд, эн балһснас йовна.

Павел Сила хойр Тесалокид

17 Павел Сила хойр Ампиполь, Аполонья гидг балһсдар орад Тесалокид ирв. Тенд евреймүдин хурл бээж. ²Бемб өдрлө хурлур орад, Павел ондан балһсдт кеснлө эдлэр һурвн долан хонгин туршарт Бурхна Бичгин цөөлһвр кенә. ³Бурхна илгәсн Аврач зовлңла харһад үкх, дөкөд Бурхн Терүг үкләс әмдрүлх йоста гиж цөөлһж келж өгв.

– Мини цөөлһж келжәх Исус – Бурхна илгәсн Аврач, – гиж Павел келв.

⁴Зәрм евреймүд болн Бурхиг күндлдг олн грекмүд, күндтә олн күүкд улс Павелын келснд иткж. Павел Сила хойрта негдв. ⁵Энүнд эс итксн евреймүд үлү үзәд, хар саната улсиг һазһас цуглулж авад балһснд буцлт босхв. Цуглрсн улс Ясона гер тал ирэд, тенд бөөсн Павел Сила хойриг гертәс күчәр һарһхар үүд цокв. ⁶Павел Сила хойриг эс олсн учрар тедн Ясониг болн Исус Христост иткдг дүүнриг балһсна һардачнр тал авч ирэд иигж хөөкрлдв:

– Эн улс һазр эргәд үүмлдә кежәнә. Ода мана балһснд ирлдв.

⁷Ясон болхла тедниг гертән тосч авв. Эдн Римин хаана закв-риг бурушаһад, Исус Христос гидг хан бөөнә гиһәд келлднә. ⁸Соңсжасн әмтн болн балһсна һардачнр әәцхәнә. ⁹Ясонас болн ахнрас мөнгәр даавр сурад, һардачнр тедниг сулдхкна.

Павел Сила хойр Бэра гидг хотнд

¹⁰Сөөд ахнр торл уга Павел Сила хойриг Бэра тал илгәв. Тедн ирэд евреймүдин хурлд орв. ¹¹Бэран бөөрн улс болхла Тесалоникин улсас үлүһәр Бурхна үгиг дурлж сонсв. Тедн Павелын келсн үгиг оньган өгч соңсад, Павелын келсиг Бурхна Бичглә дүнцүлж Павел чик бишинь йилһнә. ¹²Олн евреймүд болн олн күндтә грек күүкд улс, зәрм залус Исус Христост иткдг болв.

¹³Тесалоникин евреймүд Павелын йовдлын тускар соңсад, Бэрад ирэд үүмлдә һарһж. ¹⁴Тиим учрас Павелыг ахнр-дүүнр теңгсин эрг тал йовулна. Сила Тимофей хойр Бэрад үлднә.

¹⁵ Павелыг дахсн улс Афинд күрэд, даруны Бэра тал хэрү ирлднэ. Сила Тимофей хойрт шулуһар Павел тал йовтн гисн зэнг авч ирнэ.

Павел Афинд

¹⁶ Павел ахнр-дүүнрэн күлэжэхэд Афин дотраһар йовхларн, һарар кесн олн бурхд үзнэ. Терүнд Павел йир икэр һундрхна. ¹⁷ Тегэд Павел хурлд евреймүдлэ, Бурхиг күндлдг улсла болн өдр болһн талвнд харһсн эмгнлэ күүндвр кежэв. ¹⁸ Нег дэжж Павелыг күүндвр кежэхлэ гүн ухата багин эпикурмуд* болн стоикуд** орлцв.

– Эн «давсн тату» күн эмтнд ю келхэр бөөхмб? – гиж зэрмснь сурлдна.

– Эн күн талдан орна бурхдын тускар келжэнэ, – гиж зэрмснь хэрү өгнэ.

Тиигн гихнь Павел Исусин болн эмдрлһнэ тускар келжэсн бээж. ¹⁹ Тер кевтэн тедн Павелыг Ареопагт*** авч ирэд иигж сурна:

– Юн шин номин тускар чи цээлһвр келжэхэн маднд келж өг? ²⁰ Чини келжэсн үг йир акад бээж. Ю келжэхичн бидн мед-хэр седжөнэвидн.

²¹ Афинин бээрн улс болн тенд бээсн талдан орна улс шин юмна тускар келхд, шин юмиг соңсхд йир дурга бээж. ²² Павел ареопагт ирэд, олна өмн зогсад иигж келнэ:

– Афинахн! Тадн бурхдт йир шүтдиг би үзжэнэв. ²³ Балһс эргж йовад, тана эрүн тоотыг хэлэжэхлэ, нег төвцд «Медгдшго Бурхнд» гиж бичэтэг би үзв. Эн тана шүтдг «Медгдшго Бурхна» тускар би таднд цээлһж келж өгнэв. ²⁴ Бурхн делкэг болн дотрнь бээсн цуг тоотыг үүдэсмн. Тер тенгр һазр хойрин Деед Эзнь һарар тосхгдсн сүмд бээхш. ²⁵ Эмтнэ дөң Терүнд керг уга. Юңгад гихлэ, Эврэн олнд жирһл, ки, болн цуг кергтэ тоотыг өгчэнэ. ²⁶ Тер Бурхн һазр деер бөөх эмтиг кевтнь негхн күүнэс үүдэв. Һазр деер бөөх улст Деед Эзн жирһх цагинь болн бүүрлх

* *Эпикурмуд* – Грек философ Эпикурин (Христосин төрхин өмн 270 жилд өңгрж одж) номинь дахсн улс.

** *Стоикуд* – Грек философ Зенона (Христосин төрхин өмн 265 жилд өңгрж одж) номинь дахсн улс.

*** *Ареопаг* – балһсна номтнрин ниицөнэ һазр.

орм күртл йиллж өгв. ²⁷Эмтн Бурхиг хээһэд, Терүг олж авад, Терүн тал ирэд бөөх санатаһар цугтаһинь күцэв. Юнгад гихлэ, Тер оньдинд мана хажуд бөөнө. ²⁸«Бидн Терүнэ күчэр жирһэд бөөнэвидн», «Бидн Терүнэс үүдж харлавидн», – гиж тана нег шүлгч энүнэ тускар иигж келлэ. ²⁹Тиигэд бидн Терүнэс үүдж харсн болхла, Бурхиг алтнд, цаһан мөнгнд, чолунд, күүнэ билг-эрдмэр кесн кегдлмүдт хуврулх уха зүүхмн биш. ³⁰Бурхн кезэңк цага эмтнэ медлго кесн тоотан мартхмн. Зуг ода Бурхн олн-эмтнд, альд бээв чигн цугтаһнь килнцтэ жирһлэн үлдэтхэ гиж закчана. ³¹Бурхн орчлңгин үнн зарһ кех өдр зааһад, нег Кү шүүж авв. Тер Күүһэн үклэснь эмдрүлэд, цуг олн-эмтнд үзүлв.

³²Үклэс эмдрсн күүнэ тускар сонссн зөрм улс наад бэрв. Зөрмнь: – Энүнэ тускар дэкэд чамас сонсхм, – гиж келлдв.

³³Тиигэд Павел хургас һарад йовна. ³⁴Павелын келсиг кесг улс иткнэ. Тедн дунд ареопагин гешүн Денис болн Дамарь гидг күүкд күн бас чигн талдан залу улс бөөж.

Павел Көринтд

18 Энүнэ хөөн Павел Афинас Көринтд одна. ²Тенд Павел, Понтд харсн Әкүль гидг нертэ еврейлә харһв. Шидрхн Әкүль Приска гидг гергтәһән Италин орн-нутгас Көринт харч ирв. Яһад гихлэ, Клауд гидг Римин хан цуг Евреймүдт Римэс һартн гиж закв. ³Тегэд Павел Әкүлин герт одад теднэд үлдэд көдлнэ. Яһад гихлэ, Әкүль Приска хойр Павелла әдл өргә гер кедг эмтн болв. ⁴Павел бемб өдр болһн хурлд орад, евреймүдт болн грекмүдт Исус Христосин тускар цөөлһж келж өгэд, тед-ниг олар үгдән орулхар седжэв.

⁵Сила Тимофей хойр Македоняс ирхлэ:

– Исус, Бурхна илгәсн Аврач, – гиж Павел Йудья улст герчлж келнэ.

⁶Евреймүд Павелын келсиг бурушахла, Павелын тускар му келхлэ, Павел хувцна хорманнь шораһинь сажад келв:

– Тадн эврәннь Бурхиг басчанат. Энтн тана гем. Ода би буру номта улс тал йовнав.

⁷Павел хурлас һарад, Бурхиг күндлдг Тит Юст гидг нертэ кү-үнэ герт ирв. ⁸Крисп гидг нертэ хурлын ахлач болн терүнэ өрк-бүл Деед Энд иткв. Павелын келсиг Көринтин олн улс сонсад, Исус Христост бас иткэд, цугтан уснд кирслгдв.

⁹ Нег дэжж сөөхөр Павелд үзгдл үзгдэд, Деед Эзн иигж келнэ:

– Бичэ ө, тагчг бөөлгө, номан цааранднь цөөлхж келж йов.

¹⁰ Би оньдин чамта хамдан бөөнөв, күн чамд хар саншго. Эн балһснд Мини улс оln бөөнө.

¹¹ Павел эн балһснд жил зурһан сардан бөөһөд, Бурхна ном оln-эмтнд сурһв.

¹² Тер хоорнд Һалониг Ахья һазрин закрач бөөх цагт евреймүд Павелын келсиг бурушаһад негдж авад, Павелыг зарһ кедг герт авч ирэд иигж келв:

¹³ – Мана заһаһас талданар оln-эмтнд Бурхиг яһж күндлхиг Павел сурһжана.

¹⁴ Павел хэрү өгхөр седжэхлэ, Һалон евреймүдт:

– Евреймүд! Таднла һундлта, хар саната йовдл учрсн болхла, би тадниг соңсх зөвтө билэв. ¹⁵ Тана үгмүдин, нердин, тана закана туск кергүдэн эврэн шиидх зөвтөт. Би тиим зарһ кедгов, – гиж келэд, ¹⁶ тедниг зарһин герэс һарһв.

¹⁷ Уурлхларн евреймүд хурлын аһлач Состениг бэрж авад, зарһ кедг герин өмн цокна. Эн учрсн йовдлар Һалон нам соньмссн уга.

Антиох тал Павелын хэрү ирһн

¹⁸ Павел Көринтд удан бөөжөһөд, Приска Экүль хойриг дахулж авад Сирий тал усар йовж. Павел йовхиннь өмн Кеңхер балһснд андһар өгөд, толһаннь үсэн хөөчлүлв. ¹⁹ Епест ирхлэрн, Павел Приска Экүль хойриг үлдэчкэд, эврэн евреймүдин хурлд одад күүндвр кев. ²⁰ Евреймүд Павелыг бас невчк бөөхиг сурхла, Павел зөв өгсн уга. ²¹ Теднлэ салжаһад:

– Кедр Деед Эзн зөв өгхлэ, би тадн тал дөкн ирхв, – гийһэд Епесэс йовна.

²² Павел Кесэрьяд кермэсн бууһад, Исус Христост иткдг улс-ла харһчкад, Антиох тал одна. ²³ Павел Антиохд бөөжөһөд, Һалатья болн Пругья гидг һазрар йовад, Исус Христост иткдг улс-ин итклиг улм батрулв.

Апол Епест, Көринтд цөөлхөр кежэна

²⁴ Епест Апол гидг нертэ еврей ирв. Апол Александрийд һарсн күн бөөж. Эн медрлтэ күн Бурхна Бичгиг йир сөөнөр медрт бөөж. ²⁵ Тер Деед Эзнэ хаалһин тускар соңсад, эврәннь седклэсн Исусин тускар оln-эмтнд цөөлхж сурһв. Зуг Йохан

уснд кирслснэ тускар меддг бээж. ²⁶Апол зөргтэхэр евреймүдин хурлд келжэсиг Экуль Приска хойр сонсчкад, терүг дуудж авад, Бурхна хаалһин тускар тодрхаһар келж өгцхэв. ²⁷Апoлыг цааранднь Ахья һазр тал йовхар седхлэ, ахнр-дүүнр тенд бөөсн сурһульчнрт Апoлыг тосч автн гисн бичг бичж. Апол Ахай һазрт ирэд, Бурхна хөөрлгэр дамжад Христост иткдг улст ик дөң болв. ²⁸Евреймүдлэ кесн амн үгин марһанд Исус Бурхна илгэсн Аврач гинһэд Бурхна Бичгэс тер үзүлв.

Павел Епес балһснд

19 Апол Көринтд бөөсн цагт Павел һалатья болн Пругья һазрар йовад, Епест ирнэ. Тенд нег цөөкн сурһульчнрла харһна.

²– Христост иткхдэн тадн Эрүн Сәкүс авлт? – гиж Павел теднэс сурна.

– Бидн Эрүн Сәкүснэ тускар мел сонсад угавидн, – гиж тедн хэрү өгнэ.

³– Юуна төлэ тадн уснд кирслгдвт? – гиж Павел сурна.

– Бидн Йохана сурһсиг даһад, уснд кирслгдвидн, – гиж тедн хэрү өгнэ.

⁴– Килництэ жирһлән үлдэсн әмтиг Йохан уснд кирслв. Түүнэ хөөн ирсн күүнд – Исуст итктхэ гиж тер евреймүдиг дуудла.

⁵Тиигэд тедн энүнэ тускар сонсхларн, Деед Эзн Исусин нернэ төлэ уснд кирслгдлэ. ⁶Павел теднэ толһад һаран тәвхлэ, тедн деед Эрүн Сәкүсн буув. Тедн меддго келэр күүндлэд, Бурхна тускар келлднэ. ⁷Ут турштан тедн арвн хойр шаху күн билэ.

⁸Павел хурлд орад оln-әмтнлэ зөргтэхэр күүнднэ. һурвн сардан хурлд Бурхна орн-нутгин тускар цөөлһэд тер оlnд иткүлжәв. ⁹Зәрм зүткә улс терүнэ келсиг итклго, оln дунд Деед Эзнә хаалһиг му келэд бурушацхав. Тиигхлэ, Павел тедниг үлдөһэд йовна. Өдр болһн Турана лекц умшдг герт сурһульчнр цуглулад, тер күүндвр кедг болв. ¹⁰Иигэд хойр жилдән бөөнә. Азийд бөөсн евреймүд болн грекмүд цугтан Деед Эзнә үгиг сонсдг болв.

Скевән көвүд

¹¹Бурхн Павелар дамжад өвәрц юм кежәв. ¹²Павелын заппу болн альчур гемтә улст күрхлэ, тедн гемәсн эдгэд, хар сәкүсн теднэс һардг болв. ¹³Зәрм һазр эргж йовсн евреймүд хар

сәкүснәс кү сулдхцхав. Тедн Деед Эзн Исусин нерн деерәс тигхәр седцхәв.

– Павелын цөөлһсн Исусин нерн деерәс эн күүнәс һар гиж закжанаһ, – гийһәд теднә күн болһнь һар сәкүснд келнә.

¹⁴Эднһ евреймүдин ах гелң Скевән долан көвүн бәәж.

¹⁵– Исусиг би меддв. Павелыг бас меднәв. Тадн кембт? – гиж һар сәкүсн сурна.

¹⁶Дотркинь һар сәкүсн эзлсн күн тедниг йир күчтәһәр дәврәд диилнә. Скевән көвүд гертәс шуурха хувцта, шавта һарад зулна.

¹⁷Энүнә тускар Епест бәәсн евреймүд болн грекмүд медәд әәлднә. Тиигәд одж эдн Деед Эзн Исусин нериг күндлдг болв.

¹⁸Иткдг улсин ик зунь ирәд, олна нүүрт эврәннь һар мөртә йовдлан илдкжәв.

¹⁹Урднһ илв һарһж йовсн зәрм улс эврәннь дегтрмүдән авч ирәд, бас олна нүүрт шатаһ. Шатасн дегтрмүдин һаруһинь тоолхла, тернһ тәвн миңһн цаһан мөңгнд үнлгдв.

²⁰Тиигж Деед Эзнә ном тарад, энүнд оln күн иткв.

Епест болсн буцт

²¹Энүнә хөөн Павел Македонь болн Ахья дәврәд Ерусалимд күрхәр шииднә.

– Ерусалимд күрснә хөөн би Римд одх седклтәв, – гиж тер келнә.

²²Македонь тал тер хойр нөкдән илгәнә. Теднһ Тимофей болн Эраст хойр болна. Эврән баахн цагт Азийд үлднә.

²³Тер өдрмүдт Деед Эзнә хаалһ бурушасн ик буцлт болна.

²⁴Цаһан мөңгнә дархнч Деметр Артеми* гидг шүтәнә өкәр сүм кедг билә. Тиигәд тер көдлмш һарган эрдмтә көдләчнрт ик олз орулжав.

²⁵– Эн көдлмш мадниг байжулжахиг тадн меджәнт? – гиж көдләчнриг болн талдан эрдмчнриг цуглулад тер келнә. – ²⁶Тадн Павелыг, энд Епест болн цуг Азийд оln улсиг эврәннь номд орулж авсиг бас соңссн болхит. Күүнә кесн шүтән Бурхн биш гиж Павел келжәнә. ²⁷Иим зәңг мана кежәх көдлмшин чинринь баһрулх биш, нам алдр Артеми гидг шүтәнә сүмин үнинь ген гижәнә. Цуг делкән болн Азийин оln әмтнә мөргжәсн бурхн сүрәһән алдх!

---

* *Артеми* – урһмл урһлһна бурхна кезәңк грек нерн.

²⁸ Иим зэнг соңссн улс:

– Епесин Артеми алдр болтха! – гийэд халзурж хээкрлднэ.

²⁹ Удл уга балһсн цугтан шуугна. Олн эмтн Македоняс ирсн Павелын Гай болн Аристарх нөкдмүдиг бэрж авад, театрур одцхана. ³⁰ Павел олн эмтнлэ күүндхэр седнэ, болв сур-хульчнрнь терүг хөрнө. ³¹ Түүнэс даву бээрн назрин йосна зэрм улс, Павелын иньгүд, энүг театрт төрүц бичэ одтха гиж келүлнэ. ³² Зэрмснь нег юм хээкрэд, зэрмснь онгдан юм хээкрв. Хург үүмж одсн бээж. Теднэ ик зунь ю хээж ирсэн медсн уга бээж. ³³ Александриг харч иртхэ гийэд евреймүд неклднэ. Зэрм улс Александр эн болжах йовдлыг хардв гижэнэ. Александр харч ирэд, харарн докъя өгэд, олн улсиг тогтнхинь сурна. Эн харсгч үг келхэр седнэ. ³⁴ Болв энүг еврейинь медчкэд, цугтан:

– Епесин Артеми алдр болтха! – гийэд нег дууһар хээкржэнэ.

Тедн хойр частан хээкрнэ. ³⁵ Дөкэд балһсна ахлачнрин негнь олн улсиг тогтнулна.

– Епесин бээрн улс, Епес балһсн алдр Артемин сүм болн тенгрэс унсн чолу хадлжахиг делкэ кевтэн меднэ эсий? ³⁶ Энтн бурушаж болшго ил юмн. Тадн ода тогтнтн! Адһмта юм бичэ харһтн. ³⁷ Эн улсиг тадн дахулж ирсн бийинь эднэс негнь чигн мана сүмэс хулха кесмн уга. Мана бурхиг муурулсмн уга. ³⁸ Кемр Деметр болн түүнэ көдлэчнр кенинь чигн гемшэхэр седжэхлэ, манад зарһин өдрмүд болн йосна улс чигн бээнэ. Тиигэрэн ирж бурушаж чаджанат. ³⁹ Кемр таднд ямаран чигн керг бээхлэ, терүг олн улсин хург шийдх йоста. ⁴⁰ Эндрк йовдлын ашар мадниг буцлтд орлцвт гиж гемшөж болжана. Тиигхлэ, бидн бийэн мел харсж чадшговидн. Яһад гихлэ, маднд учр-шалтан уга, – гив.

Иигж келэд, эн олн улсиг герүрнь йовулна.

Македонин, Грецин назрмүдт Павелын одлһн

20 Буцлт тогтнсна хөөн Павел Исуст иткдг улсиг цуглулж авад, тедниг урмдулад мендлэд, Македонь тал һарад йовна. ² Хаалһдан харһсн Исуст иткдг улсиг бас урмдулад йовв. ³ Грецид ирэд хурвн сар болна. Павелыг Сирий тал усар йовхин өмн өргнднь евреймүд түүнэ тускар нуувчин күүндвр кенэ. Түүнэс көлтэ Павел Македонь дэврэд хэрү ирхэр шийднэ. ⁴ Павелыг дахад Бэрас ирсн Пурин көвүн Сосипатр йовв. Тесалоникас Аристарх болн Секүнд, Дербэс Гай, Азийяс Тропим болн Түхк,

Тимофей эдн йовлдна. ⁵Түрүлэд йовад мадниг Троя балһснд күлэжэв. ⁶Эс искэсн хуйрин сэн өдрин хөөн бидн Пилип балһснас кермэр йовад, тав хонад Трояд теднлэ негдвидн. Тенд бидн дола хонвидн.

Ютухин амдрлт

⁷Бемб өдр бидн хамдан асхна хот уухар цуглрвидн. Павел цөлһврин көдлмшэн кежөлө. Терүг маңһдуртнь йовх учрас иштэ хург сөөни өрөл күртл болв. ⁸Мана хурсн деед хорад олн шам шатчав. ⁹Терз деер баахн наста Ютух суула. Павелыг үг келжэхлэ, Ютух үрглэд хурвдгч давхрас һазрт унна. Терүг одад көндөхлэ, өнгрж одсмн бээж. ¹⁰Павел бууһад, терүн деер өкэхэд теврнэ.

– Бичэ ээти! – босн йовж: – Энти амд, – гиж келнэ.

¹¹Павел хэрү эмти цуглрсн хорад орад, өдмг хуһлад иднэ. Өрэн өмн үгэн төгсөһэд Павел цааран йовв. ¹²Баахн көвүн Ютухиг герүрнь амд-менд авч ирнэ. Иим йовди цугтаһинь йир байрлулна.

Трояс Мелит тал одлһн

¹³Бидн кермд сууһад Асыс хотн тал йоввидн. Тенд Павел маднла негдхмн билэ. Эн эврэн иим зура келэ. Яһад гихлэ, һазр хаалһар йовхар эн седжөлө. ¹⁴Асысд Павел маднла харһад, мана кермд суув. Тиигэд бидн Митулен тал һарвидн. ¹⁵Тендэс бидн маңһдуртнь цааран йовад, Хөст күрвидн. Бас нег хонад Самост ирвидн, дөкэд нег хонад Мелитд ирвидн. ¹⁶Павел Ерусалимд күрхэр адһж йовсндан, Азид торшгон төлө, Епес тал йовсмн уга. Тиигэрэн тер тэвдгч өдр гидг нээрлэ харһулад ирх саната йовла.

Павел Епесин чонжин ахлачнрла күүнджэнэ

¹⁷Павел Мелитэс эмт илгэхэд, Епест чонжин ахлачнриг дуудулна. ¹⁸Тедниг цуглрхла иигж келнэ:

– Намаг Азид ирэд түрүн өдрэс авн таднла бээсиг эврэн меднэт. ¹⁹Би номһнар, нүдндөн нульмста бээдлэрн Деед Эзнэ зарцла эдлэр эврэннь көдлмшэн күцэвүв. Евреймүдин нуувчин үгцэнэс көлтэ би кесг зовлң даавв. ²⁰Би гермүдт чигн, һаза йовв чигн, Сэн Зөнг цөөлһж заалав. Заахларн тус болх тоотыг таднас

мел нуусн угав. ²¹ Евреймүдт болн грекмүдт килнцтэ жирхлэн үлдэхэд, Бурхнд нээлэд, мана Деед Эзн Исуст итктхэ гиж би келлэв. ²² Ода болхла, Ерусалим орхиг нанд Эрүн Сэкүсн заав. Тенд нанла юн болхинь меджэхшв. ²³ Зуг балһсн болһнд намаг зовлң болн түүрм күлэжэхиг Эрүн Сэкүсн саглж заажана. ²⁴ Болв би эврәннь эмэн хээрлжэхшв. Ода Деед Эзн Исус нанд даалһсн кергиг чиктнь күцэхэд, олдн Бурхна хээрлтин туск Сэн Зэнг күргх санатав. ²⁵ Таднд Бурхна орн-нутгин тускар цөөлһсн намаг цугтан ода дэкж үзшгог би меджэнэв. ²⁶ Тер учр дээрэс кемр таднас кен чигн күн үкхлэ, тертн мини гем биш гиж би герчлжэнэв. ²⁷ Би таднд эл уга Бурхна бээсн зуран тускар цөөлһлэв. ²⁸ Күн болһн бийэн болн Эрүн Сэкүснэ таднд даалһсн улсиг хэлэж йовтн. Бурхна чонжин улст килмжэн өгтн. Энүнэ төлө Тер Эврәннь Көвүнэ улан цус асхла. ²⁹ Намаг йовхла, тадн тал һалзу чонмуд ирх. Тиигхлэ, тедн кениг чигн эрвлш уга. ³⁰ Тадн дундас чигн сурһульчнриг чик хаалһаснь хажилһэд дахулхар седэд, худлахар ном тархах улс бас һарх. ³¹ Тиигэд саглж бээтн! Мини һурвн жилдэн өдр-сө уга доһлң нульмста таднд келж йовсиг бичэ марттн. ³² Би ода тадниг Бурхна болн Терүнэ хээрлтин туск Үгин килмжд үлдэжэнэв. Тер тадниг батраһад, Бурхна нерэдэд заасн улсин төлө бээсн зөөрөсн өгх. ³³ Би кен чигн күүнэс цаһан мөнг, алт чигн, хувц чигн авшгоһар седлэв. ³⁴ Намаг эврэн мөнг олад, нанла бээсн ах-дүүнрэн болн бийэн теткж йовсиг тадн меднэт. ³⁵ Кесн, күцэсн тоотарн би таднд үлгүр үзүлж йовлав. Көдлмш кехлэрн бидн түрү-зүдү, мууднь дөнгөн күргх йоставидн. Деед Эзнэ келсн: «Өгсн авснас буйнта болдмн» гисиг кезэ чигн мартхмн биш. ³⁶ Тиигж келн Павел олнла хамдан сөгдэд зальврна. ³⁷ Цугтан уульн бээж терүг теврэд үмслднэ. ³⁸ Дэкж Павел үзгдшго гисн зэнг тедниг дегд гейүрүлв. Павелыг тедн керм күртл үдшэнэ.

Ерусалимур йовлһн

21 Теднэс салад, бидн теңгст һарад, тустан Көс гидг балһсн тал йоввидн. Маңһдуртнь бидн Родос гидг арлд күрэд, тендэс Патар балһснур йовлавидн. ² Тенд бидн Поник тал йовжах керм олж авад, цааран һарвидн. ³ Бидн Кипр давад, арлыг өмн бийэснь эргэд Сирий тал йоввидн. Тирд бидн зогсад, кермд йовсн ацаһан буулһх билэвидн. ⁴ Тенд Исусин сурһульчнриг

хөөхэд олж авад, теднлэ харһад, бидн дола хонвидн. Эрүн Сәкүснә күчәр Павелыг Ерусалимд бичә йовтха гиж тедн келжәв. ⁵Болв цаг ирхлэ, бидн цааранднь йоввидн. Мадниг сурһульчнр кевтән теднә гергд болн үрдүднь балһснас үдшәв. Эрг деер бидн сөгдәд сууһад мөргвидн. ⁶Бидн нег-негнләнән мендлдәд, кермдән сууцхавидн. Тедн болхла герүрн хәрцхәв.

⁷Тирәс бидн Птолемьяд ирвидн. Тенд бидн ах-дүүнрләнән харһад өдртән бөөввидн. ⁸Маңһдурк өдр тендәс Кесәрья тал йовад, долан нөкдмүдин негнднь, Сән Зәнг тарһадг Пилипин герт бөөввидн. ⁹Пилипд мордад уга әәлдәч дөрвн күүкн бәәж. ¹⁰Мадниг тенд нег цөөк хонхла, Йудьяс әәлдәч Хагап ирнә. ¹¹Тер мадн тал өөрдәд, Павелын бүс авад, эврәннь көл-һаран бооһад:

– Эрүн Сәкүсн иигж келжәнә: «Ерусалимин евреймүд эн бүсин эзиг бас иигж бооһад буру номта улст өгчкх», – гиж келнә.

¹²Тиигж келсиг соңсхларн, бидн болн тенд бәәсн улс Павелыг Ерусалим тал бичә одтха гиж ээрвидн. ¹³Болв Павел иигж хәрү өгнә:

– Тадн яһад ууляд, мини зүрк шарклулжанат? Ерусалимд би Деед Эзн Исусин нернә төлә бийән күлүлх биш үкхдән белмб, – гинә.

¹⁴Павел эврәннь шиидврән нег мөсләд авчксинь медәд, бидн дәкж терүг әәрдгән уурад:

– Цугнь Деед Эзнә күсләр күцтхә, – гиж келжәввидн.

¹⁵⁻¹⁶Түүнә хөөн хаалһд бийән белдәд бидн Ерусалим тал йоввидн. Маднла хамдан Кесәрьяс зәрм сурһульчнр йовцхав. Тер мадниг Мнасна герт дахулж авч ирв. Кипр арлас ирсн Мнасна кезәнә Христосин сурһульч болсн бәәж.

Павелд өгсн чонжин ахлачнрин селвг

¹⁷Ерусалимд ахнр-дүүнр мадниг сәәнәр тосв. ¹⁸Маңһдуртнь бидн Павелта Яков тал одвидн. Тенд цуг чонжин ахлачнр бәәж. ¹⁹Павел теднлә мендләд, Бурхн терүнә церглтәр дамжад буру номта улст ю кесинь тодрхаһар келж өгв. ²⁰Тедн Павелыг соңсад, Бурхиг туурулна.

– Ах Павел, ода миңһәд шаху евреймүд Христост иткжәнә. Цугтан эдн үнн седкләсн зака харсжана. ²¹Чи буру номта улс дунд бәәх евреймүдт, Мошен зака бичә төртән автха гиж теднд

келж өгвч. Дөхөд чи үрдэн бичэ керчүлтхэ, мана заң-авьясиг бичэ бэртхэ гиж селвг өгөд йовжич. ²² Бидн яахмб тиигэд? Тедн чамаг ирсиг эрк биш сонсх. ²³ Ода мана селвг ав. Мадн дунд ан-дһар өгсн дөрвн күн бээнэ. ²⁴ Тедниг авад, бийэн цеврлһнэ керг күцэ. Теднэ ормд мөнгинь өгөд, толһаннь үсэн авхулад таах-рулхла, сэн болх. Тииглэ, чини тускар һарсн зэңг худл болад, чамаг заһаһар бөөхиг цугтан үзх. ²⁵ Буру номта улсин итклин тускар бидн теднд эврәннь шиидврэн бичлэвидн. Тедн шүтөдт нерэдсн хотас, цуснас амсшго, боогдад үксн малын мах идш-го, учрх хууляс саглх йоста, – гиж чонжин ахлачнр Павелд келцхэв.

²⁶ Маңһдуртнь Павел эн улсиг дахулад, теднлэ хамдан килн-цэс цеврлнэ. Дарунь Павел хол сүмд орад, кезэ цеврлт чилх, кезэ күн болһна төлө төвц тэвгдхинь гиж цөөлһж өгнэ.

Павелыг бэрлһн

²⁷ Килнцэс цеврлснэ доладгч өдртнь Азийин нег цөөкн еврей-мүд Павелыг сүмд үзнэ. Тедн эмтиг түкрэд, Павелыг бэрж авв.

²⁸ – Израилин улс, дөң болтн! Эн күн мана улсин өмнэс, мана Закана өмнэс эн сүмин өмнэс ном эргндэн тархаж йовна. Ода болхла мана хол сүмд грекмүд дахулж ирэд, терүг бузрдв, – гиж тедн хээкрцхэв.

²⁹ Өмннь тедн Павелыг Епес балһсна ирсн Тропимла хамдан балһснд йовсинь үзэд, терүг хол сүмд дахулж одв гиж санжаж. ³⁰ Балһсн кевтэн үүмэд бөөв. Эмтн гүүлдж ирв. Павелыг бэрэд хол сүмэс чирж һарһад, үүдинь хаачкна. ³¹ Тедн Павелыг алхар седжэлэ. Болв Ерусалим кевтэн үүмжэх зэңг Римин цергин ахлачд күрнэ. ³² Тер ахлач цергин ахмдмуд нег цөөкн церг дахулж авад олн эмтн цуглрсн һазр тал одна. Аашсн ахлач болн цергүдиг үзчкэд, Павелыг тедн цокдган уурв. ³³ Цергин ахлач Павел тал өөрдэд, терүг бэрэд, хойр цевэр цевлх заквр өгнэ. Ахлач эмтнэс эн ю-күүһинь, ю кесинь сурна. ³⁴ Олн цуглрсн һазрт негнь нег үг келэд хээкрнэ, наадк улснь талданар келэд хээкр-цхэнэ. Тиим бөөдлд юн учрснь медж чадад Павелыг цергин бэ-эшнд орултха гисн заквр ахлач өгнэ. ³⁵ Тедн шатар йовхларн, Павелыг һар деерэн өргв. Тедү дүнгэ олн улс шуугад, йовх ха-алһ өглго бөөв.

³⁶ – Алхмн энүг! – гиж тедн дахад хээкрлдв.

Павелын олд келси үг

³⁷Цергүд Павелыг бээшн тал авч йовхар седв, болв тернь ахлачас иигж сурна:

– Танас нег юм сурж болхий? – гинэ.

– Чи, грек келэр келж чадвчи? – гиж тер сурна, – ³⁸Тиигхлэ, чи одахн Египетэс ирэд, буцлт кенэд, эжго назрур дөрвн миңһн алачнриг дахулсн күн биш болжанчи?

³⁹– Би Киликьян Тарс балһсна еврейв. Нертэ балһсна иргмб. Олн улсла күүндх зөв нанд өгтн.

⁴⁰Ахлачас зөв авад, Павел шат деер зогсад олн әмтиг тагчг-ртва гисн докъя һарарн өгнэ. Әмтн төвкнэд тагчгрхла, Павел еврей келэр келнэ.

22 – Эцкнр, ахнр-дүүнр! Бийән харсх үг нанд өгтн.

²Терүг еврейин келэр келжәхиг соңсчкад, тедн оньган өгцхәв.

³– Би еврейв. Киликьян Тарс балһснд һарлав. Болв Ерусалим балһснд өсэд бослав. Мана эцкнрин закана туск гүн сурһуль Гамалилас авлав. Тадниг эндр бийән Бурхнд нерөдснлэ әдләр би урднь тиигж йовлав. ⁴Исусин номиг дахад йовсн улсиг би үктлнь көөһэд зовадг биләв. Залус болн гергчүд бәрж авад бәрәнд бәрүлүв. ⁵Әнүнә герчнр ода – ах гелң болн Деед хург кевтән. Дамаскд бәәх ахнрт нерөдсн бичг би теднәс авлав. Тиигәд би тиигәрән одад, тер улсиг бәрәд күләд, Ерусалим тал засглхар, авч ирхәр йовлав.

Павел эврәннь итклән келсн

⁶Һал үдлэ мини хаалһдм Дамаскд күрч йовхлам, генткн тең-рәс күчтә герл асад, намаг герлткв. ⁷Би һазрт унн келжәх ду соңсв: «Шаул, Шаул! Яһад чи Намаг көөһэд йовнач?» ⁸«О, Деед Әзн, кенвчи?» – гиж би сурлав. «Би Назаретин Исусв. Чи Намаг көөж йовнач», – гиж тер хәрү өглә. ⁹Нанла хамдан йовсн улс бас герл үзлә. Болв Нанд келжәсн дууг тедн соңссн уга. ¹⁰«О, Деед Әзн, яахмб ода?» – гиж би сурв. «Босад Дамаск ор. Тенд чамд ю кехинь йилһәд келх», – гиж Деед Әзн келнә. Күч-тә герл мини нүдиг цөөлһчкв. ¹¹Мини нөкдмүд намаг һарасм авад, Дамаскур көтләд ирв. ¹²Тенд нан тал Хананий гидг нертә

күн ирнэ. Закаг цеврэр бэрдгтнь тенд бээсн евреймүд цугтан терүг күндлдг бээж. ¹³Нан тал өөрдэд Мини хажуд тер зогсад иигж келлэ: «Шаул, ахм, нүдндчнь харан ортха!» Тер кемлэнь би үздг болад, нанд үг келсн күүг үзв. «¹⁴Мана өвкнрин Бурхн чамаг шүүж авч. Чи Терүнэ санан-седклиг меддгэр, үннч Күүг үздгэр, Түүнэ эврэн келсн үгинь сонсдгар шүүж авв. ¹⁵Эврэн үзсн, сонссн тоотарн оln улст герч болхич. ¹⁶Бичэ уд! Босад уснд кирслгдэд, килнцэн бийэсн харһад, Деед Эзн Исусин нер дууд», – гив. ¹⁷Дэкэд би Ерусалимур хэрж ирв. Энд хол сүмд мөргүл кежэхлэ, нанд үзгдл үзгдв. ¹⁸Би Деед Эзиг үзв. Тер нанд иигж келв: «Ерусалимас шулуһар йов. Энд Мини тускар келсн чини герчллһиг эдн учртан авшго», – гив. ¹⁹Тиигхлэ би: «Эн улстн намаг хурлмуд эргэд, Танд итксн улсиг гүвдэд бэрж йовсиг меднэ. ²⁰Чини герч Степана цусн асхржасн цагт би тенд зогсжалав. Би тиим йовдл тавлад, алачнрин хувц манжалав», – гив. ²¹Тиигэд Деед Эзн нанд: «Йов! Би чамаг холд буру номта улс тал илгэхв», – гив.

Павел цергин ахлач хойр

²²Иигж келжэтл оln улс Павелыг оньһж сонсжала. Зуг сүүлин үгин хөөн тедн шуугад хээкрцхөв.

– Уга кетн энүг һазр деерэс! Эмд бээх йосн уга! – гив.

²³Тедн хээкрлдэд, эврэннь хувцсан тээлж хайлдад, шора цацлдв. ²⁴Павелыг цергин бээшнд орултха гисн заквр цергин ахлач өгнэ. Дэкэд терүг малядад, оln улс юн учрар энүнд дурго болжахинь сурвр кехиг бас закна. ²⁵Павелыг цокхар седэд күлхлэ, тер хажудан зогсжасн цергин ахмд келнэ:

– Зарһ кеһэд уга бээж Римин иргниг гүвдж болдви?

²⁶Цергин ахмд келсинь соңсад, ахлачд одад зэнглнэ.

– Тадн юн гидг юм харһжахмт? Энтн Римин иргн бээж, – гиж тер келнэ.

²⁷Ахлач Павел тал ирэд сурна:

– Чи йосндан Римин иргн болжахмбчи?

– Э, э, – гиж тернь хэрү өгнэ.

²⁸Тиигхлэ, ахлач:

– Римин иргн болхин төлэ би йир ик мөңг өглэв, – гиж келнэ.

– Би болхла тиимэр төржв, – гиж Павел хэрү өгнэ.

²⁹Төрүнэс сурлһ авх улс, тер дарунь йовж одна. Римин иргниг цевд бэрсндөн ахлач бас ээмсв. ³⁰Маңһдуртнь ахлач Павелыг цевэс сулдхад, юн учр деерэс евреймүд энүг гемшэжэхинь медхэр седнэ. Энүнэ төлэ тер ах гелнүгүдиг болн Деед хург цуглуулна. Дарунь Павелыг орулад, теднэ өмн зогсана.

Деед хургт Павелын тооца өглһн

23 – Ахнр-дүүнр! Эндр өдр күртл мини ухан-седкл Бурхна өмн цевр, – гиж Павел цуглрсн улсиг хэлэн бээж келнэ. ²Ах гелң Хананий Павелыг амарнь цоктха гиж Павелын хажуд зогсжасн күүнд закна.

³– Бурхн чамаг бийич цокх. Һазаһасн чи цаһалһсн эрслэ өдлч. Закаһар болхла, чи нанд зарһ кех йостач. Болв намаг цоктха гиж зөв өгөд, терүгэн эврэн эвджөнөч, – гийһэд Павел келнэ.

⁴– Бурхна ах гелңиг му келжөнөч, – гиж Павелын хажуд зогсжасн улс келнэ.

⁵– Ахнр-дүүнр! Би терүгитн ах гелң гиж медсн угав. «Эврәннь улсин һардачиг бичэ му кел», – гиж Бурхна Бичгт бичэтэ бөөнө, – болж Павел хэрү өгнө.

⁶Зөрм улс цадукмуд бээсинь, зөрмнь паршмуд бээсинь Павел меддг бээж. Тиигэд Деед хургт тер чаңһар иигж келнэ:

– Ахнр-дүүнр, би парш багин күмб. Мини өвкнр бас тиим улс. Үксн улс эмдрэд ирдгт иткснэс иштэ ода мини зарһим кежөнө.

⁷Терүг иигж келлһнлэ паршмуд болн цадукмуд дунд ик зүтклдэн болад, Хургин улс хойр энгрнэ. ⁸Үксн улсин эмдрлтд Сөкүсн чигн, Бурхна элч чигн бөөнө гийһэд паршмуд келцхэв. Цадукмуд болхла энүнд иткжэхш. ⁹Эднэ шууган өсэд ирв. Зөрм ном цөөлһөчнр (парш багин гешүд) бослдад, эврәннь ухан-седклэн келлдв:

– Бидн эн күүнэс нег чигн му юм үзжэхшвидн. Эн күүнлэ сөкүсн эс гихлэ, Бурхна элч күүнджэхлэ яһнат?

¹⁰Улсин зүтклдэн дегд икдэд ирхлэ, ахлач Павелыг шуучад авч одхас эәһэд, бөөшнд орултха гиж эврәннь цергүдт закв.

¹¹Сөөднь Павел тал Деед Эзн ирэд иигж келнэ:

– Юунас чигн бичэ э! Ерусалимд Мини тускар герчлснлэ өдлэр Римд бас чи үгэн келхич.

Павелыг алх күүндөр

¹²Маңһдуртнь зэрм евреймүд цуглрад Павелыг эс алтл, хот идлго, унд уулго бөөх болж андһар тэвнө. ¹³Энүнд дөч даву күн орлцв. ¹⁴Тедн гелнүгүдт болн медэтһрт күрэд иигж келцхәнө:

– Бидн Павелыг эс алтл нег чигн умш келндән тэвшговидн. ¹⁵Тадн Деед хургла хамдан цергин ахлачиг сурад, терүнө керг тодрхаһар медхин төлө Павелыг бий талан дуудхит. Бидн болхла бийән белдж авад, терүг таднд күртл алхвидн.

¹⁶Эн нуувчин күүндврин тускар Павелын зе көвүн медж. Тер бөөшнд орад, Павелд медсэн келж өгнө. ¹⁷Павел цергин ахмдыг дуудж авад келнө:

– Эн көвүг ахлачд күргтн. Эн терүнд нег зэнг сонсххар бөөнө, – гив.

¹⁸Көвүг ахлачд күргнө.

– Бөрөнд бөөх Павел намаг дуудад, эн көвүг таднд күргтхө гиж сурв. Эн нег зэнг танд келхәр бөөнө, – гив.

¹⁹Ахлач көвүг һараснь көтлөд, хооран һарад сурна:

– Чи ю келхәр седлөч нанд?

²⁰– Евреймүдин толһачһр маңһдур Павелыг Деед хург тал авч иртхө гиж сурхар седжәнө. Тиигхләрн терүнө тускар тодрхаһар медхәр седсн болх. ²¹Зуг Та тедниг бичө итктн. Терүг бәрж алхар дөч һар күн булгад күлөжәнө. Павелыг эс алтл тедн хот эдлшго, унд уушго болж андһар тэвж. Тедн белн бөөнө, зуг тана шиидвриг күлөжәнө.

²²– Ода нанд келсэн дөкж бичө күүнд сонсх, – гиж закад, ахлач көвүг йовулна.

Павелыг Кесэрья тал йовулна

²³– Харһурад йисн час давхла, Кесэрья тал йовх хойр зун цергч, далн мөртө цергч, хойр зун саадгта цергч бел кетн. ²⁴Павелд унх мөрд белдтн. Энүг эрүл-менд закрач Феликст эрк биш күргтн, – гиж ахлач эврәннь хойр цергин ахмдт дуудж авад зачна.

²⁵Эн иим бичг бичнө: «²⁶Клауд Лусья эркн күндтэ закрач Феликст. Менд бэнт? ²⁷Эн күүг евреймүд бәрж авад алхар седжөж. Би эврәннь цергүдтөһән цаглань ирэд энүг харсж авв. Эн күн Римин иргн бөөж. ²⁸Юунд энүг бурушажахинь медхәр седэд,

би Деед хургт дахулж ирв. ²⁹ Евреймүд эн күүг эврәннь заканас иштэ бурушажана. Болв бэрэнд бэрх эс гихлэ алх дүнгэ гем энүнд мел уга. ³⁰ Энүг алхар седэд нуувч йовдл белджэхинь медэд, би тер дарунь Тан тал йовулжанав. Эн күүг бурушахар седжэх улст эврәннь ухан-седклэн танд күргтхэ гиж заклав».

³¹ Ахлачин заквр күцэхэр цергүд Павелыг дахулад, сөөхэр Антипатр хотн тал ирнэ. ³² Манһдуртнь мөрн цергүдтэ хамднь Павелыг цааранднь йовулна. Йовһар йовсн цергүд болхла бээшн талан хэрж ирцхөнэ. ³³ Кесэрьяд ирн мөрн цергин улс закрачд бичг өгөд, Павелыг үлдэнэ. ³⁴ Закрач бичигг умшад, Павелас альк һазра күнвт гиж сурна. Павелыг Киликья гидг һазраһинь медэд иигж келнэ:

³⁵ – Чамаг бурушажах улс ирхлэ, би кергиг хэлэхв, – гihэд Павелыг Херодын бэрсн бээшнд бэртхэ гиж закана.

Евреймүд Павелыг бурушажана

24 Тавн хонг давсна хөөн ах гелң Хананий медэтнртэ Тертул йос меддг күүнлэ Кесэрьяд ирэд, Павелыг юунд бурушахар седжэхэн закрачд медүлнэ. ² Павелыг авч ирхлэ, Тертул терүнэ буруһинь илдкв:

– Эркн күндтэ закрач Феликс! Тана цецн һардврар мана орн-нутг төвкнүн бөөһэд, оln эмтнэ жирһл ясрхин төлэ Та оln сән йовдлмуд һарһжанат. ³ Бидн танд ханлтан өргж темдглжэ-нэвидн. Тиигэд эрүн седклэсн Таниг күндлжэнэвидн. ⁴ Таниг уданд цуцрашгон төлэ ода мана ахар келхиг сонсхитн би эр-жэнэв. ⁵ Эн күн тогтун бөөдл эвдэд, цуг делкэд евреймүдин буцлт харсад йовсинь меднэвидн. Деернь болхла, Назара гиж нерэддг багиг һарджана. ⁶ Нам мана һол сүмиг бузрдахар седв. Тиигэд бидн энүг бэрж авлавидн. ⁸ Энүнэс сурлһ авад, буру йовдл һарһсинь бидн чикэр темдглсиг Та эврэн үзхит. ⁹ Келсн тоот мел үнн гиж бурушажах евреймүд дөңнэ.

Феликсин өмн Павелын келсн харсгч үг

¹⁰ Феликс закрач Павелд үг келх зөв өгнэ. Павел эврәннь харсгч үгэн иигж келнэ:

– Оln жилд эн орн-нутгт Та зарһч болж йовхитн би меднэв. Тиигэд Тана нүүрт бийән харсад нег цөөкн үг келхдэн би байр-лжанав. ¹¹ Арвн хойр хонг өмн би Бурхнд мөргхэр Ерусалимд

одлав. ¹² Намаг бурушахар седжэх улс хол сүмд күүнлэ зүткжэхим, эс гихлэ хурлмудт, балһснд буцлт кежэсим бэрж авсн уга билэ. Терүг Та эврэн медж чаджанат. ¹³ Ода намаг гемшэхэр келжэх тоотан эднтн бэрмтг зааж лавлж чадшго. ¹⁴ Би болхла өвкнрин Бурхнд шүгэд, евреймүдин чик биш гиж тоолжах хаалһар даж йовнав. Заканд болн ээлдэчнрин дегтрмүдт бичгдсн тоотынь би иткжэнэв. ¹⁵ Бурхн Зака күцэдгинь чигн, Зака эвддгинь чигн эмдрүлх гиж, эн улсла эдл би бас нөөлжэнэв. ¹⁶ Тер учрар Бурхна нернд олн улсин өмн би эврэннь ухан-седклэн, бийэн цеврэр бэрх санатав. ¹⁷ Би Ерусалимас йовад цөөкн жил давсн хөөн хэрү ирв. Тиигхлэрн түрү-яду улст мана эмтнэс цуглулсн мөңгөр дөң күргэд, Бурхнд бэрц бэрхэр би ирлэв. ¹⁸ Хол сүмд мөргүл кеһэд, бийэн цеврлжэхлэ, намаг бурушахар седсн улс тенд бэрж авв. Йос-журм эвддг улс нанга уга билэ. ¹⁹ Болв тенд Азийин евреймүд бөөлэ. Кедр тедн намаг гемшэхэр седжэсн болхла, ода тедн нааран ирэд гемшэх йоста. ²⁰ Эс гихлэ, Деед хургт ямаран гем нанд бээсиг энд бөөх улс Танд келж өгтхэ. ²¹ Мини буру хээкрэд келсн үгдм бөөввзэ. Намаг үксн улс эмдрүлдгиг итксн төлөд зарһ кежэнэ гиж келснд болхий?

²² Феликс эн Хаалһин тускар сөөнөр меддгтэн зарһан зогсав.

– Цергин ахлач Лусья ирхлэ, би чини төрөр шиидвр һарһнав, – гиж Феликс келнэ.

²³ Павелыг бэрэнд бэржэтн гиж цергчд заквр тер өгнэ. Зуг Павелыг невчк сулдхвртаһар бэрэд, үр-иньгүднь терүнд килмжэн өгч туслдгар бэртн, – гиж келнэ.

Павел Феликс Друзил хойрин өмн

²⁴ Цөөкн өдр давхла Феликс Друзил гидг еврей гергтәһэн ирнэ. Тер Павелыг авхулна. Феликс терүг икнкнь Исус Христост иткжэхинь медхэр седнэ. ²⁵ Павел терүнд чик седклтэ бөөдлин, бийэн бэрлһнэ болн болх зарһин тускар келнэ. Иим күүндвр Феликсиг ээлһнэ.

– Эндр болжана! Нанд сул цаг учрхла, Би чамаг дөкэд бас дууднав, – гиж тер келнэ.

²⁶ Феликс Павелыг авлһ өгх гиж санад, дару-дарунь терүнэ ардас илгәһэд күүнджэв. ²⁷ Хойр жил давна. Феликсин ормд Порк Пест орна. Болв евреймүдт сән нүднд үзгдхэр Феликс Павелыг бэрэнд үлдөнө.

Павел хаана зарһ некнэ

25 Пест ям дааһад хурвдгч хонгтан Кесэрьяс Ерусалим орна. ²Ерусалимд ах гелнгүд, евреймүдин толһачнр Павелыг бурушажахан терүнд келцхэв. ³Пестиг тедн яһад болв чигн теднэ сурвр күцәһэд, Павелыг Ерусалим тал һарһтха гицхэв. Эврән бийснь болхла, хаалһдан терүг алхар седнэ.

⁴– Павел Кесэрьяд бөөнэ, би удлго бас тенд күрхв. ⁵Кемр тер күн му йовдл һарһсмн болхла, тана ахлачнр нанла хамдан тиигэрэн одад, юуһар бурушажахинь келж өгтхэ, – гиж Пест хэрү өгнэ.

⁶Тенд нээмн-арвн хонгтан хамдан бөөһэд, Пест Кесэрья тал хэрү ирнэ. Манһдуртнь Пест зарһ эклнэ, Павелыг орулж авч иртхэ гисн заквр өгнэ. ⁷Павелыг авч ирнэ. Ерусалимас ирсн евреймүд Павелыг дааврта төрмүдөр гемшэв. Болв терүгөн лавлж чадсмн уга. ⁸Дарунь Павелд бийән харсх үг өгцхэв.

– Би еврейин загаг чигн, Һол сүмиг чигн, Римин хаана өмнөс чигн эвдх йовдлмуд һарһсн угав, – гиж Павел келнэ.

⁹Пест евреймүдт таасгдхар седэд Павелас иигж сурна:

– Чамаг Ерусалимд одад бурушасн төрмүдөр зарһ кехд зөв өгчөнч? Зарһ би кехв.

¹⁰– Би Римин хаана зарһд оржанав. Тиигэд мини керг энд хаһлгдх йоста. Намаг евреймүдт му юм эс үзүлсиг тадн эврән сөөнөр меднэлмт. ¹¹Кемр би загаг эвдэд алх дүнгә йовдл һарһсмн болхла, би үкхдән белмб. Болв кемр евреймүдин гемшәлһн буру болхла, нег чигн күн намаг теднд өгч чадшго. Би Римин хаана зарһ болтха гиж некжәнэв.

¹²Эврәннь нөкдмүдтәһән селвлцэд Пест келнэ:

– Чи Римин хаана зарһ некжәхлэ, терүн тал йовулгдхич.

Агрипп хан Павелла харһна

¹³Цөөкн хонг давсна хөөн Кесэрьяд Пест тал Агрипп хан Берниктәһән мендлхәр ирнэ. ¹⁴Энд тедн кесг өдр бөөнэ. Пест хаанд Павелын кергин тускар келнэ.

– Энд, Феликсин үлдәсн күн бәрәнд бөөнэ. ¹⁵Намаг Ерусалимд одхла, еврейин ах гелнгүд болн теднэ медәтнр юуһар бурушажахинь келж өгцхэв. Тедн эн күүнэ зарһ кетхә гиж неклэ.

¹⁶Тиигхд би теднд зөв буруһинь йилһлго бөөж засглх, дөкөд

бийэн харсх зөв өглго шиидвр авна гисн, Римин авъясла ирлц-жэхш гиһэд цөөлһж өглэв. ¹⁷Тедн нааран ирв. Би тер дарунь маңһдуртнь зарһ эклэв. Тиигэд тер күүг нааран авч иртхэ гилэв. ¹⁸Павелыг гемшэхэр седжэсн улс, мини сансар, нег чигн буру һарһсн йовдл зааж чадсмн уга. ¹⁹Тедн шажна туск төрэр, бас үксн Исусин тускар зүтклдв. Павел Терүг эмд бээнэ гив. ²⁰Эн кергэр би ямаран шиидвр авхан медж чадад бөөвв. ²¹Павелыг Ерусалимд одад зарһан келһүлхмн болвза гиһэд сурв. Павел бийэн бэрэнд бэрэд, Римин хаана зарһ некв. Тиигэд би: «Энүг Римин хан тал йовултл түүрмд бэртн гижэнэв».

²²— Би эврэн эн күүг соңсар седлэв, — гиж Агрипп Пестд келнэ.

— Маңһдур соңсхич, — гиж Пест хэрү өгнэ.

²³Маңһдуртнь Агрипп хан болн Берникэ хатнтаһан зарһин герт сүртэ өргмжтэ кевэр орж ирв. Терүнлэ хамдан балһсна ах-лачнр болн дөөчнрин хамгин нертэнь ирцхэв. Пестин закврар Павелыг орулж авч ирнэ.

²⁴— Агрипп хан! Энд суусн гиичнр! Тадна өмн зогсжах күүг Ерусалимин евреймүд болн энд Кесэрьяд бөөхнь чигн һазр деер бичэ бөөтхэ гиж некв. ²⁵Би болхла энүг бурушаһад алх дүнгө гем энүнэ бөөдлд үзжэхшв. Эн күн эврэн Римин хаана зарһ кетхэ гиһэд сурсар Рим тал йовулх шиидвр авв. ²⁶Болв Римин хаана нернд бичэд илгэх төр ода чигн йилһрэд уга. Тиигэд би Павелыг иигэрэн авч ирэд, тадниг цугтан, шишлң Агрипп хан үзэд тодрхаһар медтхэ гиж санлав. Сурврин ашар негн талан һарад, ю бичхэн йилһхвидн. ²⁷Ода деерэн бурушахинь медөл уга бөөж энүг йовулхд дегд эргү болж нанд медгдженэ.

Павелын харсгч үг

26 — Чамд үг өггдженэ. Бийэн харсад кел, — гиж Агрипп хан зэңглв.

Павел һаран өргэд эклэд келнэ:

²— Агрипп хан! Эндр тана өмн зогсад, евреймүдин гемшлтэс бийэн харсх үг өгсндтн би бийэн хүвтэд тоолжанав. ³Евреймүдин авц-бэрциг болн теднэ зүткэтэ төрмүдиг та йир сөөнэр меднэт. Тер учрар Таниг тесвртәһәр намаг соңсхиг эржэнэв. ⁴Мини орн-нутгт болн Ерусалимд бөөсн цагин мини жирһлин бэрц-бөөдлиг евреймүд меднэ. ⁵Тедн намаг бичкнэс авн меднэ.

Шажна дааврта диг-дараг күцэж, намаг парш багин гешүн бээ-сиг тедн герчлхэр седхлэ, герчлж чадхмн. ⁶Эндр би зархин өмн зогсхларн, мана өвкнрт Бурхна өгсн үгэн күцхиг иткжэнэв. ⁷Эн өгсн үг бүтхин төлэ мана оln улсин арвн хойр ясн Бурхнд өдр-сө уга шүтж мөргжэнэ. Агрипп хан! Эн иткмжэс кэлтэ евреймүд намаг гемшэжэнэ. ⁸Үксн күүг йосндан Бурхн эмдрүлж чадхиг яһад евреймүд күцэж болшго гиж тоолжахмб? ⁹Би бас Назаретин Исусин нернэ өмнэс ю болв чигн күцэх кергтэ гиж сандг билэв. ¹⁰Ерусалимд би гелнгүдэс зөв авад Бурхна улсиг бэрэнд орулад алхар шиидхлэнь бас дөннлэв. ¹¹Хурлмуд эргэд йовж, Исус Христост бичэ итктн гihэд, би тедниг закад засглав. Ууртан дегд бүтхлэрн, талдан балһсд кеддг болв.

Павел эврәннь итклэн келжэнэ

¹²Нег декж би ах гелнгүдин зөвэр болн йосар Дамаск тал йовв. ¹³Тана зергэс, хаалһдан йовж йовад, һал үдлэ би нарнас хурц герл бийиннь хажудан йовсн эмтнэ эргнд үзв. ¹⁴Төрүнэс нүдн цө-эһэд, бидн һазрт унн киисвидн. «Шаул, Шаул, чи юнгад Намаг көөлдэд йовнач? Му бух бийэн зовадмн», – гиж нанд еврей келэр келснь соңсгдв. ¹⁵«Эзн минь, Та кембтэ?» – гиж сурв. «Би чини көөлдж йовх Исусв», – гиж Деед Эзн хэрү өгнэ. ¹⁶«Ода бос! Чамаг Би Эврәннь зарц болн герч кехэр ирв. Чи Намаг үзлэв гиж келх йостач. Дэкэд чи Мини үзүлхиг бас келх йостач. ¹⁷Би чамаг евреймүд болн буру номта улс тал йовулхан харсхв. ¹⁸Теднд медрл өгэд, харһу ормас герлтэ һазрт чи һарһ, эрлгин үлмэхэс көтлэд Бурхна үлмэд орул. Нанд итксэр теднэ килнцнь тэвгдэд, Бурхнд нерэдэд заасн улс дунд бас йовтха».

Павел эврәннь көдлмшин тускар келжэнэ

¹⁹– Агрипп хан, тенгрин үзгдлиг соңсгго бээж болшго болв. ²⁰Би тер үгиг түрүлэд Дамаскд, хөөннь Ерусалимд, Йудьяд болн буру номта улс дунд йовж цөөлһв. Тиигхлэрн би тедниг килнцтэ жирһлэн үлдэхэд, Бурхнд итктхэ гилэв. Эврәннь итклэн тедн кергэрн батлгха гиж заавв. ²¹Түүнэс кэлтэ намаг евреймүд Ерусалимин хол сүмд бэрэд алхар седлэ. ²²Болв Бурхн эндр өдр күртл нанд дөнгөн күргв. Ик баһ уга намаг соңсжанат. Ээлдэчнр болн Мошен аэлдж келснэс үлүһэр би келжэхшв. ²³Бурхна илгэсн Аврач зовлң-зөвүр эдлэд, үклэс түрүлэд эмдрхмн

билэ. Эн болхла евреймүдт болн буру номта улст аврлтын туск зэнг күртэжэнэ.

²⁴– Павел, чи халзуржадг болвзач? – гиж Пест хээкрнэ, – Чини ик ном чамаг адрулн гижэнэ, – гив.

²⁵– Эркн күндтэ Пест, би халзу күн бишв. Би зөвгөһөр үн келжэнэв. ²⁶Мини келх тоот цугтан хаанд темдгтэ, тиигэд би сулдан келж чадхв. Учрсн йовдлын тускар түүнэ эс меддгнэ уга. Мел кевтэн нуувчар биш түүнэ нүднд давла. ²⁷Агрипп хан, Та аэлдэчнрт иткжэнт? Таниг иткжэхиг би меджэнэв.

²⁸– Чи иим ахр цагин зуур намаг Исус Христост иткдг кү кехэр бээнчи? – гиж Агрипп сурна.

²⁹– Болзг ахр болну, удан болну, эндр Та болн намаг сонсжах улс нанла эдл болтха гиж би Бурхнд зальвржанав. Би зуг таниг бичэ цевлтхэ гижэнэв.

³⁰Агрипп хааг дахад закрач болн Берникэ эдн, зарһд суусн улс цугтан босцхав. ³¹Тедн тендэс харн йовж хоорндан күүнднэ.

– Эн күн алгдх, эс гихлэ бэрэнд бэргдх дүнгэ му йовдл харһсн уга.

³²– Керм Римин хаана зарһ эс сурсмн болхла, энүг сулдхж чигн болхмн билэ, – гиж Агрипп Пестд келв.

Павел Рим тал йовжана

27 Мадниг Италья тал кермэр йовулхиг шиидхлэ, Павелыг болн талдан бэрэнд бээсн улсиг Римин хан Августин 600 шаху цергин ахлач Юлин харт орулна. ²Адрамутнас Азийд бээсн порт дэврэд орх кермд бидн йовлавидн. Маднла хамдан Македонь назра Тесалоники балһсна Аристарх йовла. ³Маңһ-дуртнь бидн Сидон гидг портд күрвидн. Юли Павелыг һундаж йовсн уга. Тиигэд дөң күргвзэ гийһэд, терүнд үүрмүдлэһэн харһхднь зөв өгв. ⁴Бидн дэкрн теңгст харвидн. Зөрц салькнас зулад, мана керм Киприг үрү таласнь давв. ⁵Киликья болн Пампуля хажуһар теңгс керчэд Луки назрин Мур балһснд ирүвидн. ⁶Терүнд цергч ахлач Юли Италья тал йовжах Александрий балһсна ирсн керм олад, мадниг терүнд суулһв. ⁷Эрэ-эрэ уралан керм теңгсэр йовад, түрү-зүдү үзсмн бийнь Книд балһснд күрвидн. Цааранднь салькн маднд харш болад йовв. Тер учрар мана керм Критиг үрү бийэснь эргэд Салмонд күрв. ⁸Цааранднь эрг дахад зөвэр түрүһөр усчад, Ласья балһсна өөр шидр бөөх

«Керм зогсдг сэн көвө» гидг нег һазрт ирвидн. ⁹Бидн кесг цаг давулвидн. Деед Эзнэ хээрлдг өдр давв. Цааран усчхд аэмшгтэ болад бөөв. Тиигэд Павел саглна:

¹⁰— Залус! Мана теңгсэр йовсн йовдл йир күчр күнд бөөдлтэ болх. Тиигэд иим йовдл кермд чигн, терүнэ ацанд чигн һарута болх, терүнд йовх улс эмнэсн ханцад чигн бөөх.

¹¹Цергин ахлач Павелыг сонсхин ормд кермин эзнэ болн за- лачин селвг дөннө. ¹²Теднэ күрсн портд үвлзж болшго болв. Йовсн улсин ик зунь цааран йовхар шиидв. Тедн Поникт кү- рэд, үвлзх сана зүүв. Поник портд барун өмн үзгин болн барун ар үзгин салькн көдлнэ.

Теңгсин аюл

¹³Өмн үзгэс номһн салькн эклэд үлөнө. Өдрин иим бөөдл таасад, жахр өргэд, матросмуд Критин эрг дахад кермэн зал- на. ¹⁴Бичкэхэн цаг давхла, арл талас аюлын шүрүн салькн көдлв. Тиим салькиг дорд ар үзгин салькн гиж келнэ. ¹⁵Мана кермиг тер салькн дор ормднь таг кеһэд зогсав. Сальк зөрж усчж болшго болад бөөв. Терүнд чидлмвидн күрч чадлго салькн көөсн талнь йоввидн. ¹⁶Бидн Кауд гидг бичкн арлын үрү бийднь тусвидн. Тенд эрэ гиж дөннлһнэ хооһш һарһж батл- видн. ¹⁷Терүг керм деер тэвэд, матросмуд ик арһмжар ораһад таг кеһэд боов. Суртин тасрха һазрин элснд суушгон төлө тедн жилкэн буулһад салькнд көөгдсн талан цаарандан усчв. ¹⁸Теңгсин усна дольган дегд күчтэ болад, манһдуртнь кермэн эклэд невчк гиигрүлвидн. ¹⁹Һурвдгч өдртнь матросмуд эврәннь һарарн кермин зер-зевэн һарһад хайв. ²⁰Кесг өдртэн нарн чигн, одд чигн үзгдсн уга. Салькн тер кевгэн көдлв. Эмд үлдх гиж нам уханд уга.

²¹Кермд йовсн улс удан хот уга бөөв. Тиигхлэ Павел босад иигж келв:

— Мини үг сонсад Критас һархмн биш билэ. Тиигхлэ эн аюл- ла харһшго, иим һару һарһшго бөөсмн. ²²Болв ода бичэ ээһн, буйн болтха! Керм хамхрсн бийнь таднас нег чигн күн хоршго. ²³Давсн сөөһөр нан тал Бурхна элч ирв. Би Бурхна күмб, Те- рүнд би мөргнэв. ²⁴Тер нанд: «Павел бичэ э. Чи Римин хаана өмн зарһд зогсхич. Эврәннь өр-өвч седклэс иштэ Бурхн чамла эн керм деер хамдан йовсн улсиг эмд үлдэжэнэ», — гиж келв.

²⁵Тиигэд бичэ ээти! Би Бурхнд итжэнэв. Түүнэ келсэр цугнь күүц. ²⁶Мана керм нег арлын өөр зогсх, – гиж келв.

²⁷Адрья тенгсэр мадниг йова йовтл, арвн дөрвдгч өдртнь сөөни өрөллэ матросмуд эрг тал керм өөрдж йовсиг тааһад медцхэв. ²⁸Тер ормдан усна гүүниг кемжэлэд хэлэхлэ, тенгс дөчн метр гүн бээж. Керм цааран йовад, матросмуд дэкэд усна гүүниг кемжэлэд хэлэхлэ, хучн метр бээж. ²⁹Усн дотр бээсн чолуд харх гийнэд, матросмуд саглад, кермин өмн нүүрөснь дөрвн жахр хайв. Цугтан шулуһар өр цөөнэд, өдр урһтха гиж зальврцхав. ³⁰Кермэс матросмуд зулхар седэд, дөң күргдг хооһш уснд буулһад белдцхэв. Эмти бичэ ээтхэ гийнэд, жахр буулһсн болж шалтгль.

³¹– Керм эн улсиг керм деер эс үлдэхлэ, тадн эмд үлдшгот, – гиж Павел цергүдт келнэ.

³²Тиигхлэ цергүд хооһш бэржэсн арһмжиг чавчна, хооһш тенгст унна. ³³Өрөн өмн Павел керм деер йовсн улсиг хотан уухинь сурна:

– Арвн дөрвн өдрин туршт тадн күлэхэд, хот уга йовнат, – гиж тер келнэ, – ³⁴Би таниг хотан уухиг эржэнэв. Эмд үлдхин төлэ тиигх кергтэ. Нег чигн күүнэ толһаһас нег чигн үсн уншго.

³⁵Тиигж келн Павел өдмг авад, цуг улсин нүүрт Бурхнд ханлтан өргэд, терүгэн хуһлад иднэ. ³⁶Терүг үсн улс сергэд, өдмг авад идцхэв. ³⁷Керм деер хойр зун далн зурһан күн йовла. ³⁸Цугтан цадтлан хотан идчкэд, кермиг гиигрүлхин төлэ ачата буудяг тенгст хайв.

Кермин хамхрлт

³⁹Өр цөөв. Тедн элстэ эрг үзнэ. Болв эн юн һазринь эдн меджэхмн уга. Арһта болхла, кермэн тедн хэр уснд орулхар шийдв. ⁴⁰Матросмуд жахрмуд бэржэсн арһмжиг чавчхла, жахрмуд уснд унв. Тедн кермин жолаг боолһата арһмжас сулдхцхав. Өмн жилкэн өргэд, салькар эрг тал усчв. ⁴¹Зуг керм элстэ хэр һазрт тулв. Терүнэ өмнк бийнь элснд шигдэд, таг болв. Ардаснь кермиг күчтэ дольган цокж хамхлжав. ⁴²Цергчнр бэрэнд бээсн улс һарад зулж гүүхэс саглад, тедниг алхар шийдв. ⁴³Болв цергин ахлач Павельг хээрлхин төлө цергүдиг зогсав. Өөмж чаддгнь түрүлэд уснд һэрэдж орад, эрг тал усчтха гиж

тер закв. ⁴⁴Наадкснь хамхрха кермин үлдл болн салу модд олзлад, бас эргд күрх зөвгө бөөсмн. Тиигэд цугтан тенгсин эргд күрцхэв.

Мальтд

28 Тенгсин көвөд усчад күрхлэрн, бидн Мальта гидг нергө арлд күрсэн медвидн. ²Эн арлын бөөрн улс мадниг йир сөөнөр тосв. Тер өдр киитн, хурта билэ. Ик хал шатаһад мадниг дуудв. ³Павел тевр хагсу бүчрмүд авч ирэд халд хайсн цагт бүчрмүдэс хорта моһа һарч ирэд, түүнэ һар деер унжсинь цугтан үзнэ. ⁴Арлын бөөрн улс Павелын һар деер хорта моһа үзчкэд, хоорндан шууглдад одна:

– Эн күн алач-махч күн бөөдлтэ. Тенгсин аюлас һарла, болв Үнн гидг бурхн энүг эмд үлдэшго бөөдлтэ.

⁵Болв Павел моһаг халд хайна. Моһа терүг хатхв чигн, болв хорнь Павелд харш болсн уга. ⁶Эмтн терүг хавдрлх, эс гихлэ үкж одх гижэлэ. Тиим юмн учрхиг эдн удан күлэв. Болв цааранднь Павелыг эрүл-мендинь үзэд, оln-эмтн ухан-седклэн соляд, терүг бурхн гиж келцхэв.

⁷Тер ормас хол биш арлын толһач Пуплин эдл-аху бээж. Мадниг тер тосж авад, һурвн хонгтан гиичлв. ⁸Пуплин эцкнь гемтэ бээж: халу дүрэд, геснь өвчэж. Павел терүн тал ирэд, зальврад, һаран тэвэд өвгиг эдгэв. ⁹Түүнэ дару тер зөнг соңссн гемтэ-хуучта улс Павел тал ирдэд бийэн эдгэв. ¹⁰Эдгсн улс маднд ханлтан өргж, йир сөөнөр тоов. Мадниг хэрү тенгсүр һарчахла, хаалһд оln зүсн кергтэ юм өгцхэв.

Мальтас Рим тал йовлһн

¹¹Һурвн сар болад бидн арл деер үвлзсн Александрийин «Икр бурхд» гидг кермэр тенгст һарвидн. ¹²Тер кевтэн Сиракуз балһснд ирэд һурвн өдр хонвидн. ¹³Тендэс бидн Регин балһснд күрвидн. Өмн үзгин салькн көдтхлэ, хойрдгч өдртнь бидн Путиол балһснд ирвидн. ¹⁴Энд бидн ах-дүүнрлэ харһвидн. Теднэ эрлһэр бидн дола хонвидн. Түүнэ дару Рим балһсн тал йоввидн. ¹⁵Римд бээх ах-дүүнр мадниг ирхиг соңсад, өмнэсмдн тосад, зөрм Апин гидг талвн тал ирцхэв. Зөрмнь «Һурвн гиичлүр» гидг хотн тал ирцхэв. Павел тер оln улсиг үзэд, Бурхнд ханлтан өргэд, урмд күргв.

Римд

¹⁶Мадниг Римд ирхлэ, Павелд келслгдсн герт талдан маначта бөөх зөв өгцхэв. ¹⁷Нурв хонад Павел еврейин ахлачнриг цуглуулв. Тедниг ирхлэ, Павел иигж келнэ:

– Ахнр, намаг евреймүд Ерусалимд бэрэд Римин улст өглэ. Мана улст му йовдл эс үзүлсн бийнь, өвкнрин авьясинь эс эвдсн бийнь намаг тедн бэрв. ¹⁸Римин улс мини кергэр шинжлт кеһэд, намаг сулдххар шийдв. Яһад гихлэ, Намаг алх дүңгэ гем уга бөөж. ¹⁹Евреймүд энүнлэ зөвшөрсн уга. Эн учрас би Римин хаана зарһ сурв. Тиигж керг күцэхэр седхлэрн, би эврәннь олн улс гемшэхэр седсн угав. ²⁰Тиигэд би эндр тадниг цуглулад күүндхэр седлэв. Израилин улсин иткмжин төлө би эндр көл-һартан цев зүүж йовнав.

²¹Павелыг соңсжасн улс иигж хэрү өгнэ:

– Йудьяс чини тускар нег чигн бичг авсн угавидн. Нааран иржэх улсас нег чигн күн чини тускар му келжэсмн уга билэ. ²²Болв бидн эврэн чамаг соңсхар седлэвидн. Эн багин тускар бидн мел ондан мууһинь сонсвидн.

²³Павелла харһх цагинь батлад авчкад, заасн өдртнь Павелын бөөсн ормд улм олар эмтн хурна. Өрүнэс асхн күртл Павел теднд Бурхна орн-нутгин тускар келж өгв. Мошен заканас болн Ээлдэчнрин бичгэс Исусин тускар тедниг иткүлв. ²⁴Терүг соңссн улсин зэрмснь иткэд, зэрмснь итклго бөөв. ²⁵Хоорндан тедн үгдэн багтлго бөөцхэв.

– Тана өвкнрт ээлдэч Эшьяр дамжулад Эрүн Сөкүсн келжэв: «²⁶Тер улст күрэд кел: келжэсиг тадн соңсхт, болв ю келжэхинь медсн угат. Тадн нүдэрн хэлэхит, болв юуһинь үзсн угат. ²⁷Эн улсин зүркнь хатурж одж. Тедн чикэрн соңсжахш. Нүдэн аньчкад, сохрар бөөнэ. Тедн нүдэрн үзэд, чикэрн сонсад, зүркэрн медэд Намаг сурсмн болхла, би тедниг эдгэх билэв». ²⁸Бурхна аврлһна туск үг буру номта улст илгэгджэхинь тадниг медтхэ гихэд келжэнэв. Тедн Намаг соңсх, – гиж Павел келв.

³⁰Павел Римд хойр жилдэн нег гер көлслэд бөөв. Ирсн улсиг цугтаһинь сээнэр тосчав. ³¹Зөргтөһөр тер Бурхна орн-нутга тускар, Деед Эзн Исус Христосин тускар олн улст цөөлһж келж өгчэв. Нег чигн күн терүнд харшлсн уга.